

Daň z nemovitých věcí a její vliv na rozpočet obce Dzbel

Lenka Zajíčková

Bakalářská práce
2020

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Lenka Zajíčková**
Osobní číslo: **M17171**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Daň z nemovitých věcí a její vliv na rozpočet obce Dzbel**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické znalosti o obci, obecním rozpočtu a rozpočtovém určení daní.
- Zpracujte teoretické znalosti o dani z nemovitých věcí.

II. Praktická část

- Proveďte analýzu rozpočtu obce Dzbel s orientací na příjmy daně z nemovitých věcí.
- Proveďte dotazníkové šetření mezi občany zaměřené na daň z nemovitých věcí, vyhodnotte dotazníkové šetření a navrhnete doporučení.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: Tisková/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.
- LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE. *Public budgeting systems*. 9th ed. Burlington: Jones & Bartlett Learning, 2013, 656 s. ISBN 978-1-4496-2790-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavlína Kirschnerová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **6. ledna 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2020**

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 6. ledna 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena především na daň z nemovitých věcí a rozpočet obce. Teoretická část bakalářské práce se zabývá, pomocí literární rešerše a internetových zdrojů, základními charakteristickými znaky obce a jejími vedoucími orgány. V další části je popsáno rozpočtové určení daní pro obce, a také rozebrána daň z nemovitých věcí. V praktické části je analyzován rozpočet obce, její příjmy, výdaje, jakou částkou přispívá daň z nemovitých věcí do obecního rozpočtu. Poslední částí je dotazníkové šetření zjišťující, zda je pro občany finančně únosné navýšení daně z nemovitých věcí pomocí místního koeficientu, a zda jsou ochotni podpořit tuto formu navýšení příjmů obecního rozpočtu. Závěrem práce je shrnutí získaných poznatků a navržení doporučení pro obec.

Klíčová slova: obec, rozpočet obce, příjmy obce, výdaje obce, rozpočtové určení daně, daň z nemovitých věcí

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused mainly on real estate tax and the municipal budget. The theoretical part of the bachelor's thesis deals, with the help of literary research and Internet resources, the basic characteristics of the municipality and its governing bodies. The next part describes the budgetary determination of taxes for municipalities, and also discusses the real estate tax. The practical part analyzes the budget of the municipality, its revenues, expenditures, how much the real estate tax contributes to the municipal budget. The last part is a questionnaire survey to determine whether it is financially affordable for citizens to increase real estate tax using the local coefficient, and whether they are willing to support this form of increase in municipal budget revenues. The conclusion of the work is a summary of the acquired knowledge and proposing recommendations for the municipality.

Keywords: municipality, budget of municipality, gains municipality, costs municipality, the budgetary determination of taxes for municipalities, real estate tax

Chtěla bych především poděkovat Ing. Pavlíně Kirschnerové, Ph.D. za odborné vedení práce, vstřícné jednání a poskytnutí cenných rad. Dále bych ráda poděkovala administrativní pracovníci za ochotu při poskytování informací ke zpracování analytických údajů týkající se obce Dzbel. Děkuji také mé rodině a přátelům za podporu během celého studia.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
METODIKA A CÍLE PRÁCE	12
OBEC	13
1.1 ORGÁNY OBCE	14
1.1.1 Zastupitelstvo obce.....	14
1.1.2 Rada obce	14
1.1.3 Starosta.....	15
1.1.4 Obecní úřad	16
1.2 SAMOSPRÁVA.....	16
1.2.1 Územní samospráva	16
1.2.2 Zájmová samospráva.....	16
2 ROZPOČET OBCE	17
2.1 VÝZNAM ÚZEMNÍHO ROZPOČTU	17
2.2 ROZPOČTOVÝ PROCES	19
2.3 PŘÍJMY ROZPOČTU OBCE	21
2.3.1 Daňové příjmy.....	22
2.3.2 Nedaňové příjmy	22
2.3.3 Kapitálové příjmy.....	22
2.3.4 Peněžní transfery	23
2.4 VÝDAJE ROZPOČTU OBCE	23
2.4.1 Běžné výdaje	23
2.4.2 Kapitálové výdaje.....	23
3 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ	24
3.1 DAŇOVÉ PŘÍJMY ROZPOČTU OBCÍ	24
4 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ	26
4.1 DAŇ Z POZEMKU	26
4.1.1 Předmět daně.....	26
4.1.2 Poplatníci daně	27
4.1.3 Základ daně	27
4.1.4 Osvobození od daně	28
4.2 DAŇ ZE STAVEB A JEDNOTEK.....	28
4.2.1 Předmět daně	29
4.2.2 Poplatníci daně	29
4.2.3 Základ daně	30
4.2.4 Osvobození od daně	32
4.3 SPOLEČNÁ USTANOVENÍ.....	32
4.4 MOŽNOSTI OBCE NAVÝŠIT DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ	33
4.4.1 Koeficient ve výši 1,5	34
4.4.2 Místní koeficient	34
4.4.3 Koeficient podle počtu obyvatel	34
II PRAKTICKÁ ČÁST	35

5	CHARAKTERISTIKA OBCE DZBEL	36
6	ANALÝZA ROZPOČTU OBCE	38
6.1	PŘÍJMY OBCE	38
6.2	DAŇOVÉ PŘÍJMY	39
6.3	NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	40
6.4	KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	41
6.5	PŘIJATÉ TRANSFERY	41
6.6	VÝDAJE OBCE	42
6.7	BĚŽNÉ VÝDAJE	43
6.8	KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	44
6.9	SHRnutí HOSPODAŘENÍ OBCE	45
7	VÝBĚR DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ.....	46
7.1	DAŇ Z POZEMKŮ	46
7.2	DAŇ ZE STAVEB A JEDNOTEK.....	48
7.3	SHRnutí.....	50
8	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	51
8.1	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	51
8.1.1	Vhodné investice v závislosti na typu domácnosti	55
8.1.2	Podpora obce ze strany občanů v závislosti na skupině obyvatel	58
8.1.3	Finanční únosnost v závislosti na příjmech v domácnosti.....	60
8.1.4	Přijatelnost navýšení daně z nemovitých věcí v závislosti na výši daňového zatížení.....	62
8.1.5	Demografické otázky	64
8.2	SHRnutí DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ A DOPORUČENÍ	68
	ZÁVĚR	70
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	71
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	75
	SEZNAM OBRÁZKŮ	76
	SEZNAM TABULEK.....	77
	SEZNAM GRAFŮ	79
	SEZNAM PŘÍLOH.....	80

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá problematikou vlivu daní z nemovitých věcí na obecní rozpočet. Obec Dzbel jsem si zvolila proto, že v ní žiji a zajímá mě, jak obec hospodaří s penězi, které získává od svých občanů.

V dnešní době se mluví o dani z nemovitých věcí, jako o nejméně významné a oblíbené dani. Ne všichni občané souhlasí s výběrem daně, když vlastněná nemovitost nepřináší žádný zisk. Navíc zdaňováno je již nabytí nemovitých věcí, tak proč by měla být nemovitost zdaňována několikrát? Administrativní zátěž je nákladná a příjmy nejsou příliš vysoké. Avšak daň z nemovitých věcí je důležitým příjmem veřejných rozpočtů samosprávných celků, její výše lze ovlivnit různými koeficienty, a proto se bakalářská práce na tuto daň zaměří.

V první části se bakalářská práce zabývá teoretickými znalostmi v jednotlivých kapitolách. První kapitola se týká obce, kde je popsáno, jak ji členíme, jaké jsou vedoucí orgány obce. Rozpočet obce je název další kapitoly, jež se zabývá rozpočtovým procesem a samostatnými příjmy a výdaji rozpočtu obce. Příjmy a výdaje se dále dělí na jednotlivé podkapitoly. V této části se bakalářská práce zabývá i rozpočtovém určení daní a daní z nemovitých věcí. U rozpočtového určení daní je vymezený postup rozdělení vybraných peněz na daních a jejich rozdělení mezi obce. Daň z nemovitých věcí je rozdělena na dvě části, a to na daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. U obou podkapitol je vymezeno, kdo je poplatníkem, co je předmětem daně, jaký je základ daně, jaké jsou sazby daně a poté následují společná ustanovení. Teoretická část je uzavřena kapitolou zabývající se možnostmi obce navýšit daň z nemovitých věcí.

V praktické části je krátké seznámení s obcí Dzbel. Následující kapitola se zabývá analýzou rozpočtu obce Dzbel za sledované období 2017-2019. Příjmy obce jsou rozděleny do kapitol daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Výdaje obce Dzbel jsou rozděleny na běžné a kapitálové výdaje. Závěrem analýzy obecního rozpočtu je shrnutí získaných informací a zhodnocení hospodaření obce. Další kapitola se zaměřuje na daň z nemovitých věcí za stejné sledované období. Kapitola se zabývá pozemky a budovami vlastněné obcí a jejími obyvateli. Všechny informace týkající se rozpočtu obce budou získané z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad. Součástí praktické části je i dotazníkové šetření, které se týká možnosti navýšení dani z nemovitých věcí pomocí místního koeficientu. Vý-

sledkem dotazníku je, zda je pro občany zvýšení daně z nemovitých věcí, pomocí místního koeficientu, finančně únosné, a zda jsou ochotni přispět touto formou do obecního rozpočtu, aby mohla obec zlepšovat životní úroveň.

I. TEORETICKÁ ČÁST

METODIKA A CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem mé bakalářské práce je analýza rozpočtu obce Dzbel za období 2017-2019 se zaměřením na analýzu příjmů daně z nemovitých věcí. Na základě dotazníkového šetření je zjišťováno, zda by byli občané obce schopni finančně zvládnou navýšení daně z nemovitých věcí, pokud by byl v obci stanovený místní koeficient.

V teoretické části bakalářské práce je použita metoda literární rešerše, která se zabývá především pojmy jako je obec, rozpočet obce a daň z nemovitých věcí. Většina knih, z kterých je čerpáno, se nachází v univerzitní knihovně. Pomocí relevantních internetových zdrojů, jsou podrobněji rozepsány jednotlivé kapitoly.

V praktické části bakalářské práce jsou informace čerpané převážně z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad za období obce Dzbel. Rozpočet obce Dzbel je analyzován a porovnáván za časové období tří let. Daň z nemovitých věcí je rozdělena na pozemky a stavby vlastněné obcí a jejími obyvateli. Informace pro analýzu majetku, vlastněného obcí, jsou získány z inventurních soupisů.

V poslední části je dotazníkového šetření, které se týká případného navýšení daně z nemovitých věcí, díky zavedení místního koeficientu. Hlavním cílem dotazníkového šetření je zjištění, zda by byli občané obce finančně schopni unést navýšení daně z nemovitých věcí, popřípadě jaké navýšení by bylo pro ně přijatelné. V dotazníku se nachází 14 otázek, z toho je 5 otázek demografických. Dotazník byl roznesený po obci Dzbel osobně a na druhý den vybírán. Výsledky dotazníku jsou zpracovány pomocí Microsoft Excel do tabulek. Na základě zjištěných výsledků je navrženo doporučení pro obec Dzbel.

OBEC

Územní samosprávné celky upravuje zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. Legislativa je platná od 15. května 2000 s účinností od 12. listopadu 2000.

Dle Kadeřábkové a Pekové (2012, s. 19) jsou charakteristickými rysy obce vlastní území, které může obec změnit a může mít více než jedno katastrální území. Každá obec musí mít své obyvatele, kteří jsou fyzickými osobami, státními občany České republiky, mají v obci nahlášený trvalý pobyt a dosáhli 18 let věku. Obec musí své záležitosti spravovat samostatně a má povinnost vystupovat v právních vztazích svým jménem. Odpovídá za tyto vztahy, které z něj vyplývají, ochraňuje veřejný zájem a pečuje o všestranný rozvoj území. Ekonomický základ obce je tvořený vlastním majetkem obce a hospodařením podle vlastního rozpočtu.

Obec může mít samostatnou působnost nebo přenesenou působnost. Pokud není působnost zákonem stanovená, jedná se vždy o samostatnou působnost (Česko, 2000).

Samostatná působnost

Samostatná působnost znamená, že obec je schopna spravovat své záležitosti, zájmy občanů, svůj rozvoj, a to na vlastní odpovědnost a vlastním jménem. Příkladem může být schvalování rozpočtu obce, zřizování příspěvkových organizací, vydávání obecně závazných vyhlášek nebo rozhodovat o názvech částí obce. U obcí nezáleží na velikosti, všechny obce mají stejná práva (statni.sprava.inform.cz, 2019).

Přenesená působnost

Přenesenou působností rozumíme, že obec vykonává státní správu. Obce se řídí zákony a právními předpisy, ale dále také musí uznávat usnesení vlády, směrnice ministerstev, a také opatření, které vydávají kontrolní orgány. Náklady obce vykonávající přenesenou působnost jsou hrazeny příspěvkem ze státního rozpočtu. Výkony státní správy se dělí podle rozsahu na:

- obce (I. stupeň),
- obce s pověřeným obecním úřadem (II. stupeň),
- obce s rozšířenou působností (III. stupeň) (frankbold.org, 2017; Česko, 2000).

1.1 Orgány obce

Podle Ústavy ČR je orgánem obce pouze zastupitelstvo, avšak podle zákona o obcích jsou orgány rozděleny na 4 části, tj. zastupitelstvo, rada obce, starosta a obecní úřad (psp.cz, 1992; moderniobec.cz, 2012).

1.1.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce (dále jen zastupitelstvo) je nejdůležitějším orgánem obce a jeho počet se na každé volební období stanovuje v souladu se zákonem o obcích. Velikost zastupitelstva závisí na počtu obyvatel a velikosti katastrálního území. Tabulka 1 zobrazuje počet členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel.

Tabulka 1 – Počet členů v závislosti na počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
Do 500	5-15
500 - 3 000	7-15
3 000 - 10 000	11-25
10 000 - 50 000	15-35
50 000 - 150 000	25-45
Nad 150 000	35-55

Zdroj: Zákon o obcích §68, vlastní zpracování

Členové zastupitelstva jsou voleni obyvateli obce a jejich funkce je veřejná. Povinnostmi člena zastupitelstva je účastnit se na zasedání zastupitelstva, plnit úkoly, které mu byly uloženy a hájit zájmy občanů obce. Zastupitelstvo obce se může scházet dle potřeby, ale nejméně jedenkrát za 3 měsíce se musí sejít. Zasedání obce je veřejné a musí být vyvěšeno nejméně 7 dní před zasedáním obce na úřední desce. Schůze obce se koná v územním obvodu obce, svolává a řídí ho starosta obce (Česko, 2000; frankbold.org, 2011).

1.1.2 Rada obce

Rada obce (dále jen rada) je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti obce a odpovídá svou činností zastupitelstvu obce. Členy rady jsou starosta, místostarosta a další radní, kteří jsou zvoleni zastupitelstvem. Obecní rada má vždy lichý počet členů,

nejmenší možný počet je 5, nejvyšší 11. Rada obce se nevolí, jestliže má zastupitelstvo obce méně než 15 členů, tak její pravomoc vykonává starosta, ale jen v omezeném rozsahu. Zbytek povinností vykonávají členové zastupitelstva obce. Rada se zodpovídá zastupitelstvu a plní úkoly, které mu byly přiděleny. Dále organizuje jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění jeho usnesení (obecjanovice.cz, 2015).

Rada zajišťuje:

- hospodaření obce dle schváleného rozpočtu,
- vydávání nařízení obce,
- projednávání a řešení návrhů, připomínek a podnětů předložené členy zastupitelstva obce nebo komisní rady obce,
- schvalování organizačního řádu obecního úřadu,
- stanovení rozdělení pravomocí v obecním úřadě,
- mnohé další, které jsou uvedené v zákoně o obcích (Česko, 2000).

1.1.3 Starosta

Je to funkce osoby, která stojí v čele obce, vede obecní úřad a je členem obecní rady. Svolává zasedání zastupitelstva a rady obce. Starosta je zastupován místostarostou, který zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti. Společně podepisují právní předpisy obce. Starosta je volen zastupiteli obce, musí být občanem České republiky a za svůj výkon odpovídá zastupitelstvu obce. Jestliže starosta neplní své povinnosti, může být odvolán zastupitelstvem, pokud se na tom shodne nadpoloviční většina členů zastupitelstva (Česko, 2000; frankbold.org, 2011).

Funkce starosty obce:

- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,
- uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce,
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce,
- a mnoho dalších (Česko, 2000).

Starosta nemůže:

- vydávat obecně závazné vyhlášky a nařízení obce,

- rozhodovat o prodeji majetku obce,
- poskytovat dary nebo dotace z rozpočtu obce,
- schvalovat rozpočet nebo jeho změny,
- a další (frankbold.org, 2011).

1.1.4 Obecní úřad

Obecní úřad je tvořený starostou, místostarostou, tajemníkem (pokud je tato funkce zřízena) a zaměstnanci obce. V čele obecního úřadu stojí starosta. Obecní úřad může být rozdělen radou obce na odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce (Česko, 2000).

1.2 Samospráva

Samospráva je veřejná správa, kterou vykonává jiná instituce, než je stát. Je samostatná, nicméně aby fungovala, musí pro ni stát vytvořit podmínky. Rozdělujeme ji na územní a zájmovou (rozvojjobci.cz, 2011).

1.2.1 Územní samospráva

Jedním z hlavních rysů je prostorově ohraničený funkční celek, který rozhoduje samostatně o svých záležitostech. Obec má právo samostatně hospodařit a nakládat se svým majetkem. Za základní územní samosprávně celky se považují obce, které jsou podřazené samosprávným územním celkům krajů. Územní samosprávu upravuje Ústava České republiky (rozvojjobci.cz, 2011).

1.2.2 Zájmová samospráva

Nazývá se také jako *profesní* samospráva. Toto právo může být také svěřeno subjektům, které spojuje určitý společný zájem. Oproti územní samosprávě ovšem není zájmová samospráva zakotvena v ústavě.

Zájmová samospráva je tvořena:

- komorami s povinným členstvím,
- komorami s nepovinným členstvím,
- vysokoškolskou samosprávou (rozvojjobci.cz, 2011).

2 ROZPOČET OBCE

Podle Leea, Johnsona a Joyceho (2013, s. 14) je *rozpočet dokument nebo soubor dokumentů, které se vztahují k finanční situaci a budoucím plánům organizace, včetně informací o příjmech, výdajích, činnostech, záměrech a cílech. Rozpočet je výhledový a odkazuje na očekávané příjmy, výdaje a úspěchy.*

Dle Lajtkepové (2013, s. 87, 88) je rozpočtové období kalendářní rok. Obec skládá i rozpočtový výhled, který je na sestavený na 2 – 5 let a vychází z něj rozpočet obce. Pokud zastupitelstvo neschválí před 1. lednem rozpočtového roku rozpočet obce, musí se hospodaření obce řídit podle rozpočtového provizoria, tzn., že obec se bude řídit dle neschváleného rozpočtu nebo podle rozpočtu, který byl sestavený z minulého roku. Ve schváleném rozpočtu mohou probíhat změny např.:

- organizační,
- právních předpisů ovlivňující výši rozpočtovaných příjmů nebo výdajů,
- ovlivňující plnění příjmů nebo výdajů.

Rozpočtové změny musí být prováděny pomocí rozpočtových opatření, které jsou evidovány podle časové posloupnosti. Rozpočtové opatření může být provedeno formou:

- přesunu rozpočtových prostředků, aniž by se příjmy a výdaje vzájemně ovlivnily a zároveň by neproběhla změna souhrnného nebo schváleného rozdílu celkových příjmů a výdajů,
- použitím nových, nepředvídatelných příjmů k úhradě nových výdajů (objem rozpočtu se zvyšuje),
- svázáním rozpočtových výdajů, pokud je jejich krytí ohroženo neplněním příjmů (objem rozpočtu se snižuje).

2.1 Význam územního rozpočtu

Jak uvádí Provažníková (2015, s. 51, 52) je význam rozpočtu obcí dělen do čtyř hlavních úloh v soustavě rozpočtů:

- rozpočet jako decentralizované peněžní fondy,
- rozpočet jako bilance,
- rozpočet jako finanční plán,
- rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky.

Rozpočet jako decentralizované peněžní fondy

Jsou to příjmy obce získané přerozdělováním v rozpočtové soustavě a zároveň tu patří i příjmy tvořené jejich vlastní činností, které používá na financování veřejných a smíšených statků pomocí veřejného nebo soukromého sektoru.

Rozpočet jako bilance

Udává přehled příjmů a výdajů za rozpočtové období, shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v dané zemi. Rovnice pro hospodaření obce:

$$F_1 + P - V = F_2$$

F₁ = stav peněžních prostředků v rozpočtu na začátku rozpočtového období

P = příjmy

V = výdaje

F₂ = stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období

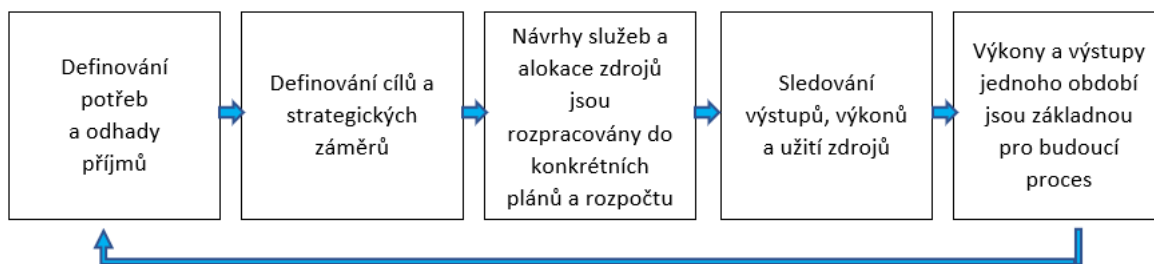
V hospodaření obce vzniká rezerva, jestliže je F_1 větší než F_2 . Pokud je však F_2 větší než F_1 , pak je nutné vyrovnat rozpočtovou bilanci pomocí použití rezerv z minulých let či použití jiných zdrojů financování.

Rozpočet jako finanční plán

K zajištění solventnosti obce by měl napomáhat finanční plán, který připouští jen ty výdaje obce, které jsou kryty:

- příjmy, které lze reálně očekávat,
- existujícími rezervami,
- eventuálně půjčkami, které lze získat a splatit.

Obrázek 1 znázorňuje objektivizaci příjmů a výdajů územních rozpočtů, které lze vyjádřit podle Provazníkové (2015, s. 52) takto:

Obrázek 1 Objektivizace vztahu výdajů a příjmů v územní samosprávě (Provazníková, 2015, s. 52), vlastní zpracování

Rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky

Jak uvádí Provazníková (2015, s. 51, 52, 53) obec upřednostňuje činnosti, mezi které rozděljuje zdroje během rozpočtového období a stanovuje priority veřejných statků a služeb, které obec poskytuje. Dle zákona obec rozhodne o úrovni zdanění a výši poplatků, které se budou vybírat následující rok a poskytuje úplné informace o finanční situaci a plánech obce.

Z těchto funkcí nám vyplývají tři roviny rozpočtu:

- rozhodovací – rozhodování o tom, čeho chce územní celek dosáhnout,
- řídicí – rozdělování zdrojů mezi jednotlivé organizační jednotky obce,
- kontrolní – kolik finančních prostředků obec získá a kolik vydá.

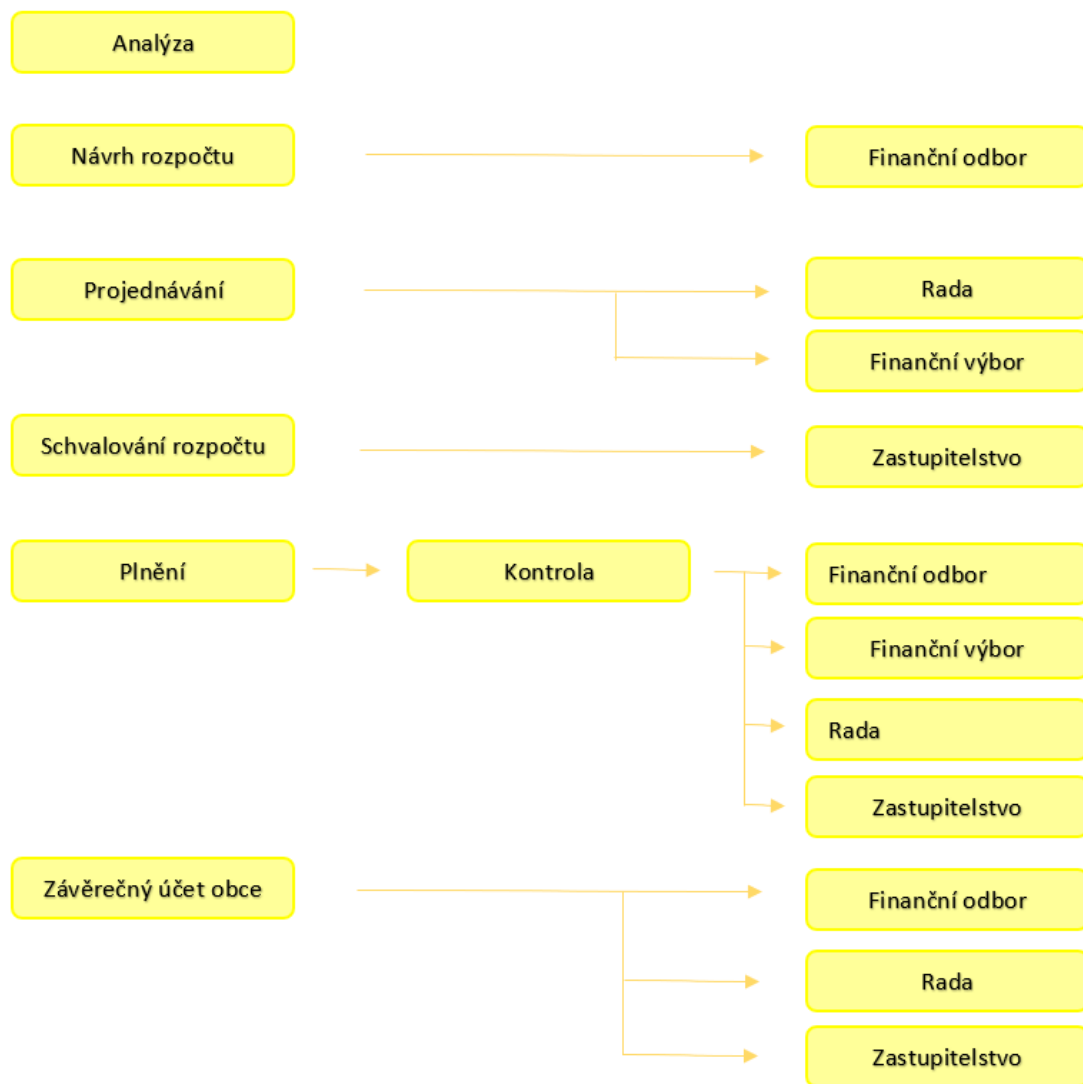
2.2 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces obce je dle Provazníkové (2015, s. 63) souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. Rozpočtový proces obcí není detailně upravovaný zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a proto není u všech obcí stejný, ale zásady a fáze zůstávají shodné. Obec sestavuje rozpočet na jeden kalendářní rok a musí být reálný, pravdivý a úplný.

Návrh obecního rozpočtu by měl vycházet z analýzy hospodaření nejméně dva roky zpět. Sestavený návrh se projednává výkonnými orgány. Zastupitelstvo schvaluje rozpočet jako:

- vyrovnaný – příjmy se rovnají výdajům,
- přebytkový – vyšší příjmy než výdaje,
- schodkový – výdaje převyšují příjmy.

Obrázek 2 zobrazuje, podle Provazníkové (2015, s. 64), fáze rozpočtového procesu obcí.

Obrázek 2 Fáze rozpočtového procesu (Provazníková, 2015, s. 64), vlastní zpracování

Pokud zastupitelstvo navrhne schodkový rozpočet, zároveň k němu musí také schválit krytí schodku. To samé platí, pokud rozpočet vyjde přebytkový, zastupitelstvo musí schválit, kam peníze uloží (rokvobci.cz, 2015).

Rozpočtový proces se sestavuje na více let dopředu a před začátkem rozpočtového roku musí proběhnout příprava návrhu rozpočtu. Zastupitelstvo poté projednává jeho jednotlivé body, a nakonec se rozhodne schválením daného rozpočtu. Celý rok obec hospodáří dle schváleného rozpočtu, pokud se však objeví nečekané události, může být rozpočet upravován pomocí rozpočtových opatření. Na konci roku probíhá vyúčtování, připraví se účetní závěrka a závěrečné účty, které musí projít schválením a proběhne přezkum hospodaření (Sedmihradská, 2015, s. 37).

Rozpočtové zásady podle Sedmihradské (2015, s. 38)

- Zásada pravidelnosti – každý rok musí být sestaven rozpočet, který musí být projednán a schválen.
- Zásada reálnosti a pravdivosti – to znamená, že veřejné příjmy a navržené výdaje musí být reálné a pravdivé.
- Zásada úplnosti a jednotnosti – veškeré finanční operace obce musí být zahrnuty v rozpočtu.
- Zásada vyrovnanosti – rozpočet musí být vyrovnaný.
- Zásada publicity a srozumitelnosti – rozpočet je dostupný pro veřejnost a rozumí mu.

Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled obce je upravován zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V §3 daného zákona je uvedeno, že rozpočtový výhled je nástrojem obcí, který slouží pro střednědobé finanční plánování a rozvoje jeho hospodářství. Rozpočtový výhled se sestavuje na 2 až 5 let na základě uzavřených smluv a přijatých závazků. Musí obsahovat celkové údaje o příjmech a výdajích, dlouhodobých závazcích a pohledávkách, finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovatelných záměrů. Rozpočtový výhled musí být vyvěšen na internetových stránkách obce a na úřední desce (Česko, 2000).

2.3 Příjmy rozpočtu obce

Podrobnou definici příjmů rozpočtu obce nalezneme v zákonu č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Hlavními zdroji financování rozpočtu obce jsou podle druhového členění příjmy:

- daňové
- nedaňové
- kapitálové
- peněžní transfery

Mezi nenávratné zdroje se řadí daňové, nedaňové a kapitálové příjmy, které patří mezi nejdůležitější zdroje financování. Mezi návratné zdroje patří peněžní transfery (Černý, Kypetová a Souček, 2010, s. 29, 30).

2.3.1 Daňové příjmy

Nejvýznamnějším zdrojem financování jsou daňové příjmy, které zahrnují daň z nemovitých věcí, podíly na dani z příjmů právnických a fyzických osob, dani z přidané hodnoty, dani z hazardu, místních a správních poplatků a další poplatky v oblasti životního prostředí (denik.obce.cz, 2019).

2.3.2 Nedaňové příjmy

Další nedílnou součástí peněžních příjmů obce jsou nedaňové příjmy, které nevyplývají z povinnosti uložené zákonem. Patří tu především:

- výnosy z vlastního majetku,
- příjmy z vlastního hospodaření,
- příjmy obce z hospodaření založených subjektů,
- výnosy z úroků,
- sankční platby (Černý, Kypetová a Souček, 2010, s. 37).

2.3.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy jsou jednorázové a účelově se využívají k financování dlouhodobých potřeb. Příkladem může být lokální investice ve veřejném sektoru, z nichž budou mít prospěch budoucí generace. Kapitálové příjmy můžeme rozdělit na vlastní příjmy a příjmy z přerozdělovacích procesů.

Vlastní příjmy

Mezi vlastní příjmy se řadí například příjmy z prodeje nepotřebného majetku, z majetkových podílů a cenných papírů, které byly pořízeny v minulosti (Peková, 2011, s. 240).

Příjmy z přerozdělovacích procesů

Mezi nenávratné transfery patří účelové investiční dotace ze státního rozpočtu, které obce mohou získat na financování konkrétní investice. Návratné transfery představují středně-

dobé nebo dlouhodobé investiční úvěry od peněžního ústavu na financování investic (Peková, 2011, s. 240).

2.3.4 Peněžní transfery

Druhým nejvýznamnějším zdrojem obce jsou přijaté dotace z různých veřejných rozpočtů. Neinvestiční transfery jsou poskytovány především ze státního rozpočtu, rozpočtu krajů, státních fondů a Evropskou unií (denik.obce.cz, 2017).

Peněžní transfery zahrnují zejména dotace, granty, příspěvky, dávky, nenávratné finanční výpomoci, nebo jakákoliv finanční podpora. Naopak se za transfery nepovažuje příjem z pokut, penále či podobných sankčních plateb (ucetnictvino.cz, 2019).

2.4 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje rozpočtu obce jsou upravovány zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích a jsou členěny na běžné a kapitálové. Větší část představují výdaje běžné (denik.obce.cz, 2019).

2.4.1 Běžné výdaje

Prostředky, které jsou používány na každodenní provoz obce, a které v následujících letech nevyprodukují žádný přímý užitek, jsou například:

- zajištění zdravého životního prostředí,
- zajištění bezpečnosti obyvatel a jejich majetku,
- příspěvek na veřejnou dopravu,
- odvod a čištění odpadních vod,
- další (moderniobce.cz, 2003; rozpocetverejne.cz, 2013).

2.4.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové neboli investiční výdaje se vyznačují celkově vyšším objemem. Představují investice do vlastněného majetku obcí, ze kterého by měl být užitek i v následujících letech. Nejběžnějšími výdaji jsou např.:

- ze zvláštního fondu,
- z běžného rozpočtu,
- z rozpočtu vyšší vládní úrovně (moderniobce.cz, 2003; rozpocetverejne.cz, 2013).

3 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ

Rozpočtové určení daní upravuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (dále jen zákon o rozpočtovém určení daní). Rozpočtové určení daní je systém financování veřejných rozpočtů obcí, krajů a státu. Příspěvek obcím je poskytován dlouhodobě a systematicky. Zákon o rozpočtovém určení daní nařizuje převod daňových příjmů správcem daně alespoň jedenkrát měsíčně (Česko, 2000; denik.obce.cz, 2017).

3.1 Daňové příjmy rozpočtu obcí

Dle zákona o rozpočtovém určení daní se rozděluje obcím přepočtený procentní podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu a to z:

- daně z přidané hodnoty,
- daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou,
- daně z příjmů právnických osob bez daně placené obcemi a kraji,
- daně z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti,
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

U dani z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti se rozděluje podíl na 23,58 % jen z celkových 60 % z celostátního hrubého výnosu. Zbýlých 40 % zůstává ve státním rozpočtu. U dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, kterou odvádí zaměstnavatel, má obec kromě podílu na 23,58 % nárok na podíl 1,5 % z celostátního hrubého výnosu.

Mezi daňové příjmy rozpočtu obcí patří i daň z nemovitých věcí a daň z příjmů právnických osob placené obcemi a kraji. Obcím připadá celková částka přijatá z těchto dvou daní.

Celostátním hrubým výnosem daně jsou peněžní prostředky, které byly vybrány v průběhu rozpočtového roku správcem daně. Nezahrnují se do něj částky vybrány na pokutách a částky použité na úhradu nákladů daňového řízení. Tyto peněžní prostředky jsou sdílené se státním rozpočtem a jsou dále přerozdělovány krajům a obcím ve výši procentuálního podílu na celostátním hrubém výnosu daní. Dále je tato částka násobená koeficientem, který je dané obci či kraji stanovený vyhláškou Ministerstva financí (financnisprava.cz, 2018).

Výlučné daně

Částka vybraná z výlučné daní je příjmem jednoho veřejného rozpočtu. Do výlučných daní obce patří daň z nemovitých věcí a výnosy daně z příjmů právnických osob, pokud je poplatníkem této daně obec. Vybraná daň z nemovitých věcí není odváděna státu, a tak zůstává v plné částce dané obce (denik.obce.cz, 2019).

Sdílené daně

Výnosy vybrané pomocí sdílených daní jsou dále přerozdělovány mezi další veřejné rozpočty, podle poměru stanoveného zákonem o rozpočtovém určení daní. Mezi sdílené daně patří daň z přidané hodnoty a daň z příjmů fyzických a právnických osob, z nichž vybraná částka je rozdělována do státního a obecních rozpočtů (mvcr.cz, 2018).

Podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu ze sdílených daní se dále rozdělí mezi obce podle upraveného počtu obyvatel (78 %), prostého počtu obyvatel (10 %), počtu žáků v MŠ a ZŠ (9 %) a rozlohy území (3 %). Koeficient postupných přechodů, který stanoví upravený počet obyvatel, zajišťuje, aby nevznikaly vysoké rozdíly v daňových příjmech pro jednotlivé velikostní kategorie. Zvláštní koeficienty jsou určeny pro Prahu, Brno, Ostravu a Plzeň. Dále jsou mezi obce rozdělovány příjmy daně z hazardu, které jsou rozděleny na technické hry a ostatní hry. U technických her případně obcím 65 % z příjmu, u ostatních her získají obce 30 % z vybraných příjmů (denik.obce.cz, 2019).

Shrnutí

Obec získává velkou část příjmů do svého rozpočtu díky rozpočtovému určení daní. Na zvyšování obecního rozpočtu mají větší podíl sdílené daňové příjmy. Díky procentnímu podílu z celostátního hrubého výnosu z daně z přidané hodnoty a daní z příjmů právnických a fyzických osob. Procentní podíl se obcím rozděluje pomocí dalších procentních kritérií. Z výlučných daní je příjem nižší, jelikož činí výdělek pouze z daně z nemovitých věcí a daně z příjmů, pokud je poplatníkem obec. I když menší podíl na obecních výdělích mají daně výlučné, jsou i přes to nedílnou součástí obecních příjmů.

Další kapitola se zabývá daní z nemovitých věcí, kde je nejprve krátce popsána historie této daně. Následuje rozdělení na daň z pozemků a daň ze zdanitelných staveb a zdanitelných jednotek. U obou je typů je rozebráno, co je předmětem daně, kdo jsou poplatníci, jak se stanoví základ daně, jaké jsou sazby a jaké může být osvobození od daně. Tato část je uzavřena možnostmi obce, jak navýšit daň z nemovitých věcí, podle zákona o dani z nemovitých věcí.

4 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

Daň z nemovitých věcí upravuje zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí a je tvořen daní z pozemků, staveb a jednotek. Zákon je platný od 1. července 1992, ale účinný až od 1. ledna 1993 (Česko, 1992).

Daň z nemovitých věcí se řadí mezi jedny z nejstarších daní. První majetkové daně se na území Českého království objevily již ve 12. století. Nejprve byly zdaňovány jen pozemky a jako daň byla stanovena určitá částka z půdy. Tato daň se nazývala zemská berně a stanovoval ji zemský sněm. Později byl vydán berní předpis stanovující všeobecnou daň z majetku, ve kterém byly zahrnuty jak pozemky, tak i stavby. Od daně byla osvobozena šlechta a církve, ale toto osvobození bylo za panování Josefa II., pomocí nové reformy pozemkové daně, zrušeno (euro-media.cz, 2015).

Jedna z reforem týkající se dani z nemovitých věcí proběhla roku 1992 s účinností od 1. ledna 1993. Vznikla komplexní daň z nemovitostí a oproti minulému zákonu došlo k rozšíření předmětu daně. Dále byla daň v roce 2001 rozšířena o byty a nebytové prostory (euro-media.cz, 2015).

Podle Kubátové (2018, s. 246) daně z nemovitých věcí tvoří příjem místních rozpočtů a jejich existence se odvozuje od principu prospěchu. Poplatníci tak poskytují obci rovnocennou náhradu za místní služby, které cenu nemovitosti zvyšují.

4.1 Daň z pozemku

Hlavním cílem této podkapitoly je přiblížit daň z pozemku, co je předmětem daně, jak se daň vypočítá, kdo jsou poplatníci a jaké existuje osvobození.

4.1.1 Předmět daně

Předmětem daně jsou pozemky evidované v katastru nemovitostí a ležící na území České republiky (daneprolidi.cz, 2020).

V daňovém přiznání je předmět daně z pozemků označen pod písmeny:

- A – orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad,
- B – trvalý trvaní porost,
- C – hospodářský les,
- D – rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb,

- E – zastavěná plocha a nádvoří,
- F – stavební pozemek,
- G – ostatní plocha.

Dále sem patří zpevněné plochy pozemků, které jsou využívány k podnikání nebo s podnikáním souvisí:

- X – zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství,
- Y – průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba, ostatní druhy podnikání.

4.1.2 Poplatníci daně

Poplatníkem daně z pozemků je vlastník pozemku. Mezi další poplatníky patří právnické osoby, které mají právo užívat daný pozemek. Poplatníkem daně je vždy nájemce nebo pachtýř pronajatého nebo propachtovaného majetku, který je evidovaný v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem. Jestliže není vlastník pozemku známý, je poplatníkem daně uživatel (Česko, 1992).

4.1.3 Základ daně

Základ daně je různý u těchto typů pozemků:

1. **Orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocné sady a trvalé travní porosty** – základem daně je cena půdy zjištěná násobkem skutečné výměry pozemku v m² průměrnou cenou půdy stanovenou na 1 m².
2. **Hospodářské lesy, rybníky s intenzivním a průmyslovým chovem ryb** – základem daně je cena pozemku zjištěná dle platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období nebo součin skutečné výměry pozemku v m² a částky 3,80 Kč.
3. **Ostatní pozemky** – základem daně je skutečná výměra pozemku v m² zjištěná k 1. lednu zdaňovacího období (Česko, 1992).

Sazba daně pozemků

Sazba daně činí z u orné půdy, chmelnic, vinic, zahrady a ovocných sadů 0,75 %. U trvalých travnatých porostů, hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je sazba daně 0,25 %. Ze zastavěných ploch, nádvoří a ostatních ploch se na dani vybírá 0,20 Kč za 1 m². Ve výši 2 Kč za 1 m² je získávána daň ze stavebních pozemků. U zpevněných ploch pozemků, užívaných k podnikání nebo související s ním je sazba daně u

zemědělské prvovýroby, lesního a vodního hospodaření ve výši 1 Kč za m² a u průmyslu, stavebnictví, dopravy, energetiky, ostatní zemědělské výroby a ostatní druhy podnikání je sazba daně 5 Kč za m² (Česko, 1992). Tabulka 2 uvádí koeficienty podle počtu obyvatel v obci, kterým se dále násobí základní sazba stavebních pozemků.

Tabulka 2 Koeficienty podle počtu obyvatel v obci

Obyvatelé	Koeficient
do 1 000	1,0
nad 1 000 do 6 000	1,4
nad 6 000 do 10 000	1,6
nad 10 000 do 25 000	2,0
nad 25 000 do 50 000	2,5
nad 50 000 (ve statutárních městech a ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Mariánských Lázních a Poděbradech)	3,5
v Praze	4,5

Zdroj: Zákon 338/1992 Sb., vlastní zpracování

4.1.4 Osvobození od daně

Podle zákona o dani z nemovitých věcí §4 jsou od daně osvobozeny pozemky ve vlastnictví České republiky a obcí, které se nacházejí na jejich katastrálním území. Pomocí obecně závazné vyhlášky, kterou vydává obec, můžou být od daně z nemovitých věcí osvobozeny pozemky orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travnatých porostů. Pokud obec vydá tuto vyhlášku, musí v ní být vymezena čísla parcel a názvy katastrálních území, ve kterém leží. Podle stavebního zákona obce nemohou být osvobozeny pozemky v zastavěném území nebo v zastavěné ploše. Osvobozené od daně jsou i pozemky zastavěné silnicemi a místními komunikacemi (Česko, 1992).

4.2 Daň ze staveb a jednotek

Tato podkapitola se zabývá předmětem daně, kdo jsou poplatníci, jak se vypočítá základ daně, jaké jsou sazby daně a jaké stavby a jednotky jsou osvobozeny od daně.

4.2.1 Předmět daně

Předmětem daně jsou zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky nacházející se na území České republiky.

V daňovém přiznání je předmět daně ze staveb označen pod písmeny:

- H – budova obytného domu,
- I – ostatní budova tvořící příslušenství k budově obytného domu,
- J – budova pro rodinnou rekreaci včetně budov rodinných domů využívaných pro rodinnou rekreaci,
- K – budova plnící doplňkovou funkci k budově pro rodinnou rekreaci nebo k budově rodinného domu využívaného pro rodinnou rekreaci,
- L – garáž vystavěná odděleně od budovy obytného domu.

Patří zde další zdanitelné stavby užívané pro:

- M – podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství,
- N – podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě,
- O – ostatní druhy podnikání,
- P – ostatní zdanitelná stavba.

V daňovém přiznání jsou zdanitelné jednotky uvedeny pod písmeny:

- R – pro bydlení (byt),
- S – pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství,
- T – pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě,
- U – pro ostatní druhy podnikání,
- V – jako garáž,
- Z – ostatní zdanitelná jednotka.

4.2.2 Poplatníci daně

Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je vlastník zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky. Pokud je zdanitelná stavba nebo zdanitelná jednotka ve vlastnictví České republiky je poplatníkem daně právnická osoba, která má právo užívat tuto zdanitelnou stavbu nebo zdanitelnou jednotku na základě výpůjčky vzniklé podle zákona upravujícího některé uží-

vací vztahy k majetku České republiky. Pokud je zdanitelná stavba nebo zdanitelná jednotka pronajímána či propachtována je poplatníkem daně nájemce nebo propachtovatel (Česko, 1992).

4.2.3 Základ daně

Základ daně u zdanitelných staveb a zdanitelných jednotek se stanoví k 1. lednu zdaňovacího období.

Základ daně u zdanitelných staveb

U zdanitelných staveb je základem daně výměra zastavěné plochy v m². Zastavěnou plochou se rozumí zastavěná plocha stavby podle stavebního zákona, která odpovídá nadzemní části zdanitelné stavby (Česko, 1992).

Základ daně u zdanitelných jednotek

Základ daně u zdanitelných jednotek je stanovený upravenou podlahovou plochou. Základ daně se stanoví jako výměra podlahové plochy v m² vynásobená daným koeficientem. Koeficient ve výši 1,22 se používá pro zdanitelné jednotky v budově bytového domu a její součástí je podíl na pozemku. Dále se daný koeficient používá, pokud je vlastník bytového domu spoluvlastníkem jiného pozemku ve spoluvlastnictví vlastníků takových zdanitelných jednotek užívaných společně s těmito jednotkami. Koeficient ve výši 1,20 se používá v ostatních případech.

Do základu daně z nemovitých věcí nejsou zahrnovány podlahové plochy společných částí nemovitých věcí v rozsahu podílu na nich, které jsou zahrnuty v jednotce (Česko, 1992).

Sazba daně

Sazba daně u obytného domu činí 2 Kč za 1 m² zastavěné plochy. U ostatních budov, které tvoří příslušenství k obytnému domu z výměry přesahující 16 m² zastavěné plochy 2 Kč za 1 m² zastavěné plochy. U budov pro rodinnou rekreaci a rodinného domu, které jsou užívány pro rodinnou rekreaci 6 Kč za 1 m² zastavěné plochy a u budov, které plní doplňkovou funkci k těmto budovám, kromě garáže, 2 Kč za 1 m² zastavěné plochy. Garáž, která je vystavěná odděleně od budov obytných domů nebo zdanitelných jednotek, pokud větší část je užívána jako garáž činí sazba daně 8 Kč za 1 m² zastavěné plochy nebo upravené podlahové plochy.

Sazba daně u zastavěné plochy zdanitelné jednotky nebo podlahové plochy zdanitelné jednotky se liší podle druhu podnikání. Pokud je poplatník podnikatelem v zemědělské prvovýrobě, lesním či vodním hospodářství činí sazba daně 2 Kč za 1 m² zastavěné plochy nebo upravené podlahové plochy. U poplatníka podnikajícího v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo v ostatní zemědělské výrobě bude činit sazba daně 10 Kč za 1 m² zastavěné podlahové plochy nebo upravené podlahové plochy. U ostatních druhů podnikání činí výše sazby daně 10 Kč za 1 m² zastavěné plochy nebo upravené podlahové plochy. U ostatních zdanitelných staveb 6 Kč za 1 m² zastavěné plochy a u ostatních zdanitelných jednotek 2 Kč za 1 m² upravené podlahové plochy (Česko, 1992).

Základní sazby daně za 1 m² zastavěné plochy zdanitelné stavby obytného domu, budovy pro rodinnou rekreaci, garáže a ostatních zdanitelných staveb, jsou zvyšovány o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží, pokud je zastavěná plocha nadzemního podlaží větší než 2/3 zastavěné plochy. Základní sazba daně za 1 m² zastavěné plochy se zvyšuje u zdanitelných staveb určených k podnikání o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží, pokud zastavěná plocha nadzemního podlaží přesahuje 1/3 zastavěné plochy (Česko, 1992).

Tabulka 3 níže zobrazuje koeficienty přiřazené jednotlivým obcím podle počtu obyvatel. Daným koeficientem se vynásobí základní sazba daně, popřípadě zvýšená sazba daně u budov obytného domu, budov tvořící příslušenství k budově obytného domu a ostatních zdanitelných jednotek.

Tabulka 3 Koeficienty podle počtu obyvatel

Obyvatelé	Koeficient
Do 1 000	1,0
Nad 1 000 do 6 000	1,4
Nad 6 000 do 10 000	1,6
Nad 10 000 do 25 000	2,0
Nad 25 000 do 50 000	2,5
Nad 50 000 (ve statutárních městech a ve Františkových lázních, Luhačovicích, Mariánských Lázních a Poděbradech)	3,5
V Praze	4,5

Zdroj: Zákon 338/1992 Sb., (Česko, 1992), vlastní zpracování

Koeficientem 2,0 se násobí základní sazba daně nebo zvýšená sazba daně u budov pro rodinnou rekreaci, budov rodinného domu určené pro rodinnou rekreaci a budov plnící doplňkovou činnost k předem zmíněným budovám s výjimkou garáží. Pokud je v obci vyvěšena obecně závazná vyhláška stanovující koeficient ve výši 1,5, který je popsán v podkapitole 4.4.1, násobí se daný koeficient dalším koeficientem ve výši 2,0, v případě, že se tyto budovy nacházejí v národních parcích nebo zónách I. chráněných krajinných oblastí. (Česko, 1992).

Zvýšení daně pro podnikatelské subjekty

Jestliže je zdanitelná stavba či jednotka používána pro podnikatelské účely, je daň zvyšována. Pro poplatníka podnikajícího v budově obytného domu s nebytovými prostory se daň z nemovitých věcí zvyšuje o výměru podlahové plochy nebytového prostoru v m² vynásobeného 2 Kč. Výjimku od zvýšení daně činí nebytové prostory, které jsou osvobozenou částí budovy nebo jsou-li používány pro podnikání v zemědělské prvovýrobě (Česko, 1992).

Zdanitelná jednotka, u které je zahrnutý nebytový prostor a je používán k podnikatelským účelům, se daň zvyšuje o upravenou podlahovou plochu nebytového prostoru násobený kladným rozdílem mezi sazbou daně zdanitelné jednotky, jejíž větší část podlahové plochy je používána pro podnikání a sazbou daně pro zdanitelnou jednotku. Je-li nebytový prostor osvobozenou částí zdanitelné jednotky nebo je-li používán k podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním nebo vodním hospodářství je daň od tohoto zvýšení osvobozena (Česko, 1992).

4.2.4 Osvobození od daně

Osvobozené zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky (dále jen stavby a jednotky) jsou uvedeny v §9 zákona o dani z nemovitých věcí a patří tu stavby a jednotky ve vlastnictví České republiky nebo obce, kde se stavba nebo jednotka nachází dle katastrálního území. Stavby a jednotky ve vlastnictví registrovaných církví, vodárenské objekty, kanalizační objekty a stavby sloužící k závlaze a odvodňování pozemků. Mezi další osvobození patří stavby a jednotky sloužící školám a k poskytování péče dětí do 3 let (Česko, 1992).

4.3 Společná ustanovení

Daň z nemovitých věcí se stanoví na zdaňovací období podle stavu k 1. lednu roku, kdy je daň sestavována. Pro daň z nemovitých věcí je zdaňovacím obdobím kalendářní rok. Jestli-

že proběhnou v průběhu zdaňovacího období změny skutečností rozhodných pro daň, pak se k těmto změnám nepřihlíží (Česko, 1992).

Daňové přiznání

Poplatník je povinen podat daňové přiznání příslušnému správci daně do 31. ledna zdaňovacího období. Pokud nedošlo ve zdaňovacím období ke změně okolností rozhodných pro stanovení daně, pak se daňové přiznání nepodává. Daňové přiznání nebo dílčí daňové přiznání není poplatník povinen podávat, proběhnou-li tyto změny:

- změna sazeb daně,
- změna průměrné ceny půdy přiřazené ke stávajícím jednotlivých katastrálním územím,
- ke stanovení nebo ke změně koeficientu,
- k zániku osvobození od daně, jestliže tak obec stanoví obecně závaznou vyhláškou nebo uplynutím zákonem stanovené lhůty a předmět daně není ani částečně osvobozen od daně z jiného důvodu,
- ke změně místní příslušnosti (businessinfo.cz, 2018).

Splatnost daně

Poplatníci provozující zemědělskou výrobu a chov ryb musí splatit daň ve dvou splátkách nejpozději do 31. srpna a do 30. listopadu zdaňovacího období. Ostatní poplatníci daně musí zaplatit daň ve dvou splátkách a to do 31. května a do 30. listopadu zdaňovacího období. Je-li roční daň nižší jak 5 000 Kč je splatná najednou, nejpozději do 31. května zdaňovacího období. Pokud je daň z nemovitosti poplatníka nižší jak 30 Kč daňové přiznání se podává, daň se stanoví, ale nepředepíše (Česko, 1992).

4.4 Možnosti obce navýšit daň z nemovitých věcí

Obec může pomocí obecně závazných vyhlášek stanovit na svém území koeficienty zvyšující dosavadní daň z nemovitých věcí. Obec může změnit daň těmito způsoby:

- stanovit koeficient ve výši 1,5,
- stanovit místní koeficient,
- snížit nebo zvýšit koeficient podle počtu obyvatel v obci.

4.4.1 Koeficient ve výši 1,5

Koeficientem 1,5 se násobí základní sazba daně, případně zvýšená sazba daně, u zdanitelných staveb pro rodinnou rekreaci, budov rodinného domu užívaného pro rodinnou rekreaci, budov plnicí doplňkovou činnosti k předem zmíněným budovám, garáže, které jsou vystavěny odděleně od budov obytného domu a zdanitelných jednotek. Tímto koeficientem se násobí i základní nebo zvýšená sazba daně u zdanitelných staveb a zdanitelných jednotek, pokud jsou větší části zastavěných ploch zdanitelných staveb nebo podlahových ploch jednotek určené k podnikání. Pokud je koeficient 1,5 stanovený musí být navýšení provedeno na celém území obce (Česko, 1992; Veselý a Škrobáková, 2015).

4.4.2 Místní koeficient

Pro všechny nemovité věci nacházející se na katastrálním území obce, může být stanovený místní koeficient ve výši 2, 3, 4, a 5. Výjimkou jsou pozemky orné půdy, chmelnice, vinnice, zahrady, ovocné sady a trvalé travnaté porosty, u kterých nemůže být místním koeficientem daň z nemovitých věcí navýšena. Daň poplatníka se vynásobí koeficientem za jednotlivé druhy pozemků, zdanitelných staveb, zdanitelných jednotek nebo za jejich celek. Stanovený místní koeficient se týká vždy celého území obce (Česko, 1992).

4.4.3 Koeficient podle počtu obyvatel

Koeficient stanovený podle počtu obyvatel může ovlivnit daň z nemovitých věcí jen u některých zdanitelných staveb, zdanitelných jednotek a pozemku. Koeficient může být zvýšen o jednu kategorii, ale jen podle daného členění, jak udává výše zobrazená Tabulka 4 a Tabulka 5. Koeficient nemusí být platný na celém území obce. Můžou být vymezeny jednotlivé části obce, ve kterých může být stanovena jiná výše koeficientu než v jiných částech. V obecně závazné vyhlášce musí být přesně stanovené části obce, kterých se daná výše koeficientu týká. Pro tyto účely je doporučeno vymežit jednotlivé katastrální území nebo vypsát jednotlivá čísla parcel v dané části obce (Česko, 1992; Veselý a Škrobáková, 2015).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA OBCE DZBEL

Dzbel je malá vesnice s 234 obyvateli, vzdálená 4 kilometry od města Konice v okrese Prostějov. Obec má 744 ha a leží na vrcholu sedla ve výšce 500 m. n. m. na pomezí Zábřežské a Drahanské vrchoviny. V obci pramení dvě řeky, Romže pramenící v Drahanské vrchovině a Nectava pramenící v Zábřežské vrchovině. Část obce nese název Borová, jejíž jméno vzniklo podle borových lesů, které pokrývaly větší část pozemku. Znak obce Dzbel je šikmě půlený, v první části se nachází vyskakující černý kůň na zlatém poli s červenou zbrojí a uzděním a v druhé části je zlatý liliový kříž na tmavě modrém poli (olomouc.rozhlas.cz, 2019; obecdzbel.cz).

První zmínka o obci se objevila roku 1351 v Zemských deskách olomouckých. Dříve se obec nazývala Stebel či Ztebel. Konečný název obce Dzbel používá obec od 17. století. Slovo *dzbel* znamená sedlo mezi dvěma lesnatými stráněmi nebo také strouhu. Název také mohl vzniknout od slova stbel – stéblo. Obec patřila pod konické panství, od roku 1618 panství jesenské. Za Rakouska-Uherska byla v obci vybudována železnice, která je využívána dodnes (obecdzbel.cz).

V obci se nachází zemědělské obchodní družstvo Dejas Dzbel, které zaměstnává místní obyvatele. Sportovní aktivity jsou na vesnici zabezpečeny dvěma fotbalovými hřišti, tenisovým kurtem a dětským hřištěm. Ve Dzbelu je obchod s potravinami a obecní hospoda se sálem, kde se konají různé kulturní akce. Občané se sdružují v různých spolcích jako jsou dobrovolní hasiči, fotbalisté, rybáři a myslivci. V obci se nachází chráněné území Kozének, kde roste sasanka velkokvětá (obecdzbel.cz).

Obecní úřad

Obec Dzbel je řazena do oblasti samostatné působnosti. Starostkou obce je paní Jana Konečná, která je v úřadu již 3 volební období. Zastupitelstvo obce je složeno ze 7 členů, finanční výbor má 3 členy, taktéž i kontrolní výbor má 3 členy. Jedinou organizační složkou zřízovanou obecním úřadem je SDH Dzbel.

Platné vyhlášky na území obce jsou o místních poplatcích:

- za provoz systému shromažďování, sběru přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- ze psů,
- za užívání veřejného prostranství.

Mezi další důležité vyhlášky patří:

- požární řád obce Dzbel,
- tržní řád zakazující podomní prodej a poskytování služeb,
- stanovení části společného školského obvodu mateřské a základní školy (obecdzbel.cz).

6 ANALÝZA ROZPOČTU OBCE

Tato kapitola bude analyzovat hospodaření obce Dzbel. Podrobně budou rozebrány příjmy a výdaje rozpočtu obce Dzbel. Analýza obecního rozpočtu bude srovnána za roky 2017, 2018 a 2019.

6.1 Příjmy obce

Příjmy obce Dzbel za sledované období každým rokem vzrostly. Mezi roky 2017 a 2018 byl nárůst příjmů o 58 %. Může za to položka přijatých transferů, kde byl nárůst o 24 %. Zatím co mezi roky 2018 a 2019 se příjmy jen mírně navýšily. Tabulka 4 ukazuje rozdělení celkových příjmů obce Dzbel.

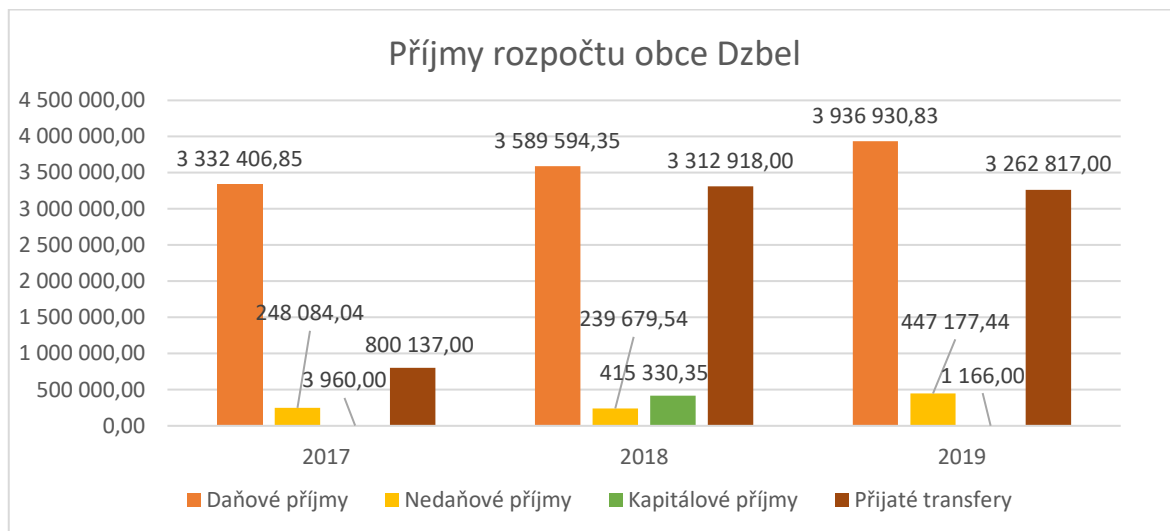
Tabulka 4 Příjmy rozpočtu obce Dzbel za období 2017-2019 v Kč

	2017	2018	2019
Daňové příjmy	3 332 406,85	3 589 594,35	3 936 930,83
Nedaňové příjmy	248 084,04	239 679,54	447 177,44
Kapitálové příjmy	3 960,00	415 330,35	1 166,00
Přijaté transfery	800 137,00	3 312 918,00	3 262 817,00
Příjmy celkem	4 384 587,89	7 557 522,24	7 648 091,27

Zdroj: Výkazy obce Dzbel za období 2017-2019, vlastní zpracování

V roce 2017 jsou nejvyšší položkou daňové příjmy, které tvoří 76 % celkových příjmů. Druhou nejvyšší položku tvoří přijaté transfery a to 18 % z celkových příjmů. Nedaňové příjmy tvoří 5,6 % celkových příjmů a nejmenší položkou tvořící příjmy jsou kapitálové příjmy, které produkují 0,4 % celkových příjmů. V roce 2018 tvoří nejvyšší položku opět daňové příjmy a to 47,5 %. Srovnatelně vysoké příjmy v tomto roce tvoří i přijaté transfery téměř 44 %. Kapitálové příjmy jsou v tomto roce nejvyšší za celé sledované období. Na celkových příjmech mají podíl 5,5 %. Nejnižším příjmem za rok 2018 jsou nedaňové příjmy, které tvoří 3 % celkových příjmů. V roce 2019 mírně vzrostly daňové příjmy oproti předešlému roku a to na 51,5 % celkových příjmů. Přijaté transfery v tomto roce naopak mírně klesly a to na 42,6 %. Nedaňové příjmy jsou nejvyšší za celé sledované období a tvoří téměř 5,8 % celkových příjmů. Naopak kapitálové příjmy jsou nejnižší za celé období a tvoří jen 0,1 %. Graf 1 zobrazuje příjmy rozpočtu obce Dzbel v Kč.

Graf 1 Příjmy rozpočtu obce Dzbel v Kč

Zdroj: Výkazy obce Dzbel za období 2017-2019, vlastní zpracování

6.2 Daňové příjmy

Daňové příjmy obce Dzbel jsou nejvyššími a také nejdůležitějšími položkami rozpočtu obce. Kromě příjmů z vybraných daní, patří mezi daňové příjmy i místní poplatky a zrušený odvod z loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů. Tabulka 5 uvádí veškeré daňové příjmy obce Dzbel.

Tabulka 5 Daňové příjmy rozpočtu obce Dzbel za období 2017-2019 v Kč

	2017	2018	2019
Daň z příjmů fyzických osob	782 465,91	867 911,79	966 472,35
Daň z příjmů právnických osob	733 476,16	698 231,83	864 186,78
Daň z přidané hodnoty	1 403 972,24	1 619 067,17	1 678 685,31
Daň z hazardních her	13 126,85	18 831,18	19 991,66
Daň z nemovitých věcí	272 549,94	262 569,97	284 264,13
Poplatek za shromažďování, sběr, přepravu	115 726,00	116 550,00	116 550,00
Poplatek ze psů	4 110,00	4 150,00	4 110,00
Správní poplatky	2 720,00	2 270,00	2 570,00
Zrušený odvod z loterií	4 259,75	12,41	100,60

Celkem	3 332 406,85	3 589 594,35	3 936 930,83
---------------	---------------------	---------------------	---------------------

Zdroj: Výkazy obce Dzbel za období 2017-2019, vlastní zpracování

Daň z přidané hodnoty tvoří nejvyšší položku daňových příjmů. V roce 2019 činila přijatá částka přes 1 678 tisíc Kč, což je téměř 43 % z celkových daňových příjmů. Dalšími vysokými položkami jsou srovnatelně vysoké částky daní z příjmů fyzických a právnických osob. Daň z nemovitých věcí je nedílnou součástí daňových příjmů. Obec Dzbel na dani vybrala více jak 284 tisíc korun. Poplatek vybíraný za sběr činí poměrně vysokou částku, ostatní poplatky jsou téměř zanedbatelné.

6.3 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy tvoří část příjmů obecního rozpočtu. Nejvýznamnější položkou za celé období jsou příjmy z pronájmu ostatních nemovitých věcí a jejich částí. V této položce jsou rozepsané různé části, avšak největší částky činí příjmy z bytové a nebytového hospodářství. Bytové hospodářství činilo za celé tři roky okolo 95 tis. Kč, za nebytové hospodářství bylo do obecního rozpočtu přijato 16 tis Kč. Další stálý příjem je tvořený z pronájmu majetku a pozemků. Stejnou částku 5 389 Kč získává po celou sledovanou dobu obec za pronájem pozemku. V roce 2019 neměla obec žádné příjmy z podílů na zisku a dividend. Nezanedbatelným příjmem jsou i přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady. Tabulka 6 zobrazuje nedaňové příjmy obce vybrané za období 2017-2019 v Kč.

Tabulka 6 Nedaňové příjmy obce Dzbel za období 2017-2019 v Kč

	2017	2018	2019
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	2 600	2 375	224 114
Příjmy z prodeje zboží	6 458	3 458	3 851
Příjmy z pronájmu ostatních nemovitých věcí a jejich částí	114 425	114 425	117 659
Příjmy z pronájmu majetku a pozemků	44 308	44 308	38 919
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	60 219	54 781,5	62 135
Příjmy z úroků, podílů na zisku a dividend	20 074,04	20 332,04	499,44
Celkem	248 084,04	239 679,54	447 177,44

Zdroj: Výkazy obce Dzbel za období 2017-2019, vlastní zpracování

6.4 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy tvoří nejmenší podíl v celkových příjmech obecního rozpočtu. V roce 2017 přijala obec 3 960 Kč za prodej pozemku. O rok později obec prodala dlouhodobý hmotný majetek za 1 000 Kč a pozemek v celkové výši 9 440 Kč. Nejvyšší částku činily v roce 2018 příjmy z prodaných akcií za 404 890,35 Kč. V roce 2019 tvořily příjmy z prodeje pozemku pouhých 1 166 Kč.

6.5 Přijaté transfery

V roce 2017 činily celkové přijaté peněžní transfery 382 tis. Kč. Dotace získané od Olomouckého kraje podpořily akci Dětský pohádkový les částkou 15 000 Kč. Dále kraj přispěl částkou 15 832 Kč na nové vybavení jednotky sboru dobrovolných hasičů Dzbel. Projekt *Výměna oken v budově občanského vybavení* byla podpořena krajem částkou 94 014 Kč (obecdzbel.cz, 2020).

Za rok 2018 Olomoucký kraj opět podpořil akci dětský pohádkový les a JSDH Dzbel. Dotace byla obci poskytnuta i na opravu a výstavbu nových chodníků. Obec získala dotaci na výstavbu nové požární zbrojnice, která byla spolufinancovaná Olomouckým krajem částkou 179 000 Kč a Ministerstvem vnitra částkou 1 794 456 Kč (obecdzbel.cz, 2020).

V roce 2019 z kraje obec dostala opět dotaci na vybavení JSDH Dzbel a částkou 500 000 Kč podpořil výměnu střechy na obecní budově (obecdzbel.cz, 2020). Níže uvedená Tabulka 7 ukazuje přijaté neinvestiční a investiční transfery za roky 2017 až 2019.

Tabulka 7 Přijaté transfery za období 2017-2019 v Kč

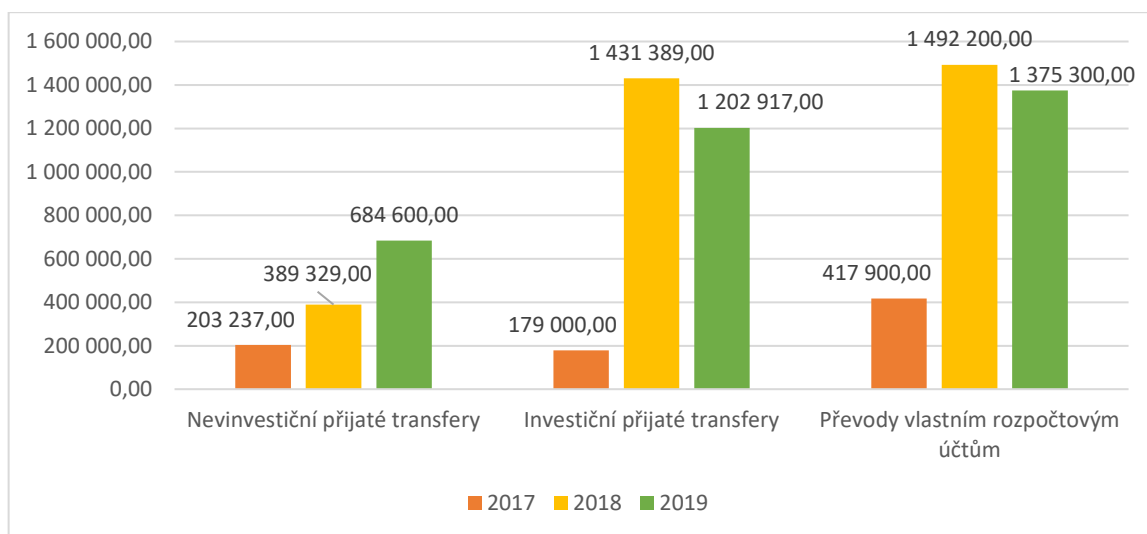
	2017	2018	2019
Neinvestiční přijaté transfery	203 237,00	389 329,00	684 600,00
Investiční přijaté transfery	179 000,00	1 431 389,00	1 202 917,00
Převody vlastním rozpočtovým účtům	417 900,00	1 492 200,00	1 375 300,00
Celkem	800 137,00	3 312 918,00	3 262 817,00

Zdroj: Výkazy obce Dzbel za období 2017-2019, vlastní zpracování

Neinvestiční transfery se každým rokem zvyšovaly. V roce 2017 byly dokonce vyšší než přijaté investiční transfery. V roce 2017 obec získala investiční dotaci pouze od kraje. O rok později získala obec přijaté investiční dotace jak od kraje, tak i ze státního rozpočtu. Z

kraje přijala obec téměř 840 tis. Kč a ze státního rozpočtu činila částka téměř 595 tis. Kč. V roce 2019 získala obec investiční transfery pouze ze státního rozpočtu. Nejvyšší částky jsou vždy na položce převody vlastním rozpočtovým účtům. Tento účet zaznamenává převody peněžních prostředků mezi bankovními účty, které podléhají rozpočtové skladbě (Lorenec, 2018, s. 271). V roce 2017 byl transfer vlastním rozpočtovým účtům ve výši 52,22 % z celkových přijatých transferů. O rok později činil tento účet 45,04 % z celkových přijatých transferů. V roce 2019 bylo přijato 42,15 % celkových přijatých transferů. Graf 2 zobrazuje vývoj přijatých transferů za období 2017-2019 v Kč.

Graf 2 Vývoj přijatých transferů za období 2017-2019 v Kč

Zdroj: Výkazy obce Dzbel za období 2017-2019, vlastní zpracování

6.6 Výdaje obce

Výdaje obce Dzbel se ve sledovaných letech skokově liší. Meziroční nárůst je kolem 3 mil. Kč. Níže uvedená Tabulka 8 zobrazuje výdaje rozpočtu obce Dzbel v Kč mezi jednotlivými roky.

Tabulka 8 Výdaje rozpočtu obce Dzbel za období 2017-2019 v Kč

	2017	2018	2019
Běžné výdaje	3 027 679,10	4 234 250,04	6 726 917,40
Kapitálové výdaje	467 026,00	2 167 774,93	3 779 128,29
Výdaje celkem	3 494 705,10	6 402 024,97	10 506 045,69

Zdroj: Výkazy obce Dzbel za období 2017-2019, vlastní zpracování

Běžné výdaje činí ve sledovaném období vyšší část než výdaje kapitálové. Běžné výdaje rozpočtu obce procentuálně klesaly oproti předešlým sledovaným obdobím. V roce 2017 běžné výdaje tvořily 86,6 % z celkových výdajů. Následující rok běžné výdaje činily 66,14 %. V posledním sledovaném roce se snížily běžné výdaje na 64,03 % z celkových výdajů. Kapitálové výdaje postupem let procentuálně i peněžně rostly. Kapitálové výdaje činily v roce 2017 jen 13,4 % z celkových výdajů. O rok později kapitálové výdaje tvořily 33,86 % z celkových výdajů. V roce 2019 kapitálové výdaje byly téměř 3,8 milionů korun.

6.7 Běžné výdaje

Běžné výdaje v obci Dzbel každým rokem vzrostly. Mezi roky 2017 a 2018 o 28,5 % a mezi roky 2018 a 2019 o 37,03 %. Položka nákup ostatních služeb byla nejvyšší v roce 2017, ale po celou dobu sledovaného období se částky nijak výrazně nemění. Téměř stejně vysoké částky jsou zaznamenány i na položce nákup materiálu jinde nezařazený. Nejvyšší rozdíl v částkách činil v roce 2019 na položce opravy a udržování. Rozdíl je způsobený výdajem na opravy a udržování nebytového hospodářství, kde byla vydána částka přes 2,5 milionů korun. Výdaje na energii, vodu a plyn jsou během sledovaného období téměř nezměněné. Odměny členům zastupitelstva každým rokem vzrostly a v posledním roce činily přes půl milionu korun. V roce 2017 tvořily mzdy zaměstnanců obce v činnosti místní správy. O rok později jsou v této položce zahrnuty i mzdy veřejně prospěšných pracovníků, a to ve výši téměř 169 tis. korun. V roce 2019 jsou mzdy obecních zaměstnanců opět rozděleny, kdy mzdy veřejně prospěšných pracovníků činily téměř 72 tis. Kč a mzdy pracovníků místní správy činily ve výši skoro 298 tis. Kč. Sociální a zdravotní pojištění se odvíjí od výše vyplacených mezd. Položka ostatní osobní výdaje zahrnuje například péči o veřejnou zeleň, volby do Parlamentu ČR, volby do Evropského parlamentu a kulturu. V běžných výdajích jsou promítnuty i převody vlastním fondům, kdy v letech 2018 a 2019 přesáhly částku jednoho milionu korun. V položce ostatní výdaje jsou zahrnuty například pohonné hmoty, věcné dary, pohoštění, školení a další. Tabulka 9 zobrazuje běžné výdaje za období 2017-2019 v Kč.

Tabulka 9 Běžné výdaje za období 2017-2019 v Kč

	2017	2018	2019
Nákup ostatních služeb	304 610,36	258 076,76	260 548,65
Nákup materiálu jinde nezařazený	86 522,11	98 995,02	82 723,56

Opravy a udržování	816 142,10	307 913,78	3 017 577,57
Energie, voda, plyn	143 397,41	142 719,52	161 842,49
Odměny členům zastupitelstva	481 147,00	498 610,00	541 693,00
Mzdy zaměstnanců obce	210 005,00	429 796,00	369 761,00
Sociální a zdravotní pojištění	218 611,00	300 123,00	290 227,00
Ostatní osobní výdaje	80 400,00	62 787,00	73 559,00
Převody vlastním rozpočtovým fondům	417 900,00	1 492 200,00	1 375 300,00
Ostatní výdaje	268 944,12	643 128,96	553 685,13
Celkem	3 027 679,10	4 234 250,04	6 726 917,40

Zdroj: Výkazy obce Dzbel za období 2017-2019, vlastní zpracování

6.8 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje rostly každým rokem. Nárůst v roce 2018 byl z důvodu vydání peněz do pozemních komunikací, kde částka činila přes 1 milion Kč. Dalším velkým výdajem v hodnotě 618 tis. Kč byl vložen do budovy požární ochrany. Zbylé částky byly vloženy do úprav vodních toků a čištění odpadních vod. V roce 2019 byla téměř celá částka vynaložená na budovu požární ochrany. V roce 2017 pořídila obec pozemek v hodnotě 17 tis. Kč. O rok později nekoupila obec žádné pozemky a v posledním sledovaném roce investovala obec jen 3 tis. Kč do nákupu pozemku. Tabulka 10 zobrazuje kapitálové výdaje za sledované období 2017-2019 v Kč.

Tabulka 10 Kapitálové výdaje za období 2017-2019 v Kč

	2017	2018	2019
Budovy, haly a stavby	449 704,00	2 167 774,93	3 776 104,29
Pozemky	17 322,00	0,00	3 024,00
Celkem	467 026,00	2 167 774,93	3 779 128,29

Zdroj: Výkazy obce Dzbel za období 2017-2019, vlastní zpracování

6.9 Shrnutí hospodaření obce

V této kapitole bude krátce shrnuto hospodaření obce za sledované roky 2017, 2018 a 2019. Tabulka 11 zobrazuje celkové příjmy a výdaje obce Dzbel v Kč.

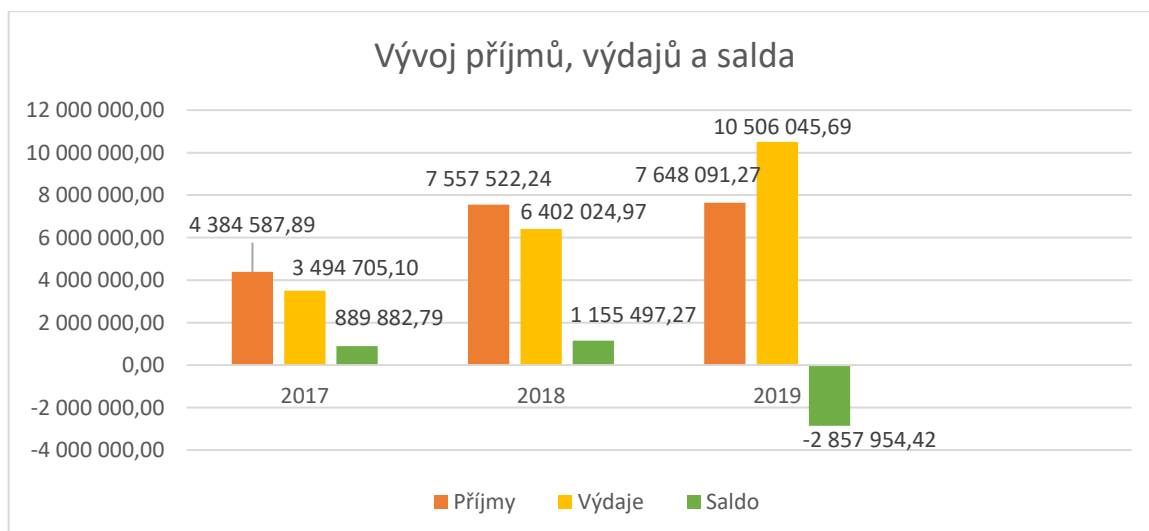
Tabulka 11 Saldo příjmů a výdajů obce Dzbel v Kč

	2017	2018	2019
Příjmy	4 384 587,89	7 557 522,24	7 648 091,27
Výdaje	3 494 705,10	6 402 024,97	10 506 045,69
Saldo příjmů a výdajů	889 882,79	1 155 497,27	-2 857 954,42

Zdroj: Výkazy obce Dzbel za období 2017-2019, vlastní zpracování

V letech 2017 a 2018 převyšovaly souhrn všech příjmů celkové výdaje. Obec tak tvořila rezervy a vytvořené rozdíly převedla na bankovní účet. V roce 2019 vykázala obec záporný cash flow, který uhradila ze vzniklých rezerv na bankovním účtu z předešlých let. Obec hospodaří velmi dobře, i když v posledním roku měla záporný zůstatek. Díky vytvořeným rezervám z předešlých let si obec nemusela brát bankovní úvěr, a tak dále zůstává nezadlužená. Graf 3 zobrazuje vývoj příjmů, výdajů a konečné saldo za sledované období.

Graf 3 Vývoj příjmů, výdajů a konečné saldo za sledované období

Zdroj: Výkazy obce Dzbel za období 2017-2019, vlastní zpracování

7 VÝBĚR DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

Obec Dzbel je malá obec s 234 obyvateli, proto je zařazena do skupiny do 1 000 obyvatel, kde je základní sazba daně u pozemků, staveb i jednotek násobena koeficientem 1,0 (ČESKO, 2019, s. 296). Daň z nemovitých věcí spravuje finanční úřad v Konici, který je správcem daně pro okolní vesnice, včetně obce Dzbel. V obci není vyhlášený žádný koeficient, umožňující navýšení daně z nemovitých věcí.

Daň z nemovitých věcí vybraná v roce 2017 činila 272 549,94 Kč. Z celkových daňových příjmů činí částka procentuálně 8,2 %. O rok později příjmy obce klesly téměř o 10 tis. korun a to na 262 569,97 Kč. V posledním sledovaném období obec vybrala 284 264,13 Kč. Avšak z celkových daňových příjmů tvořila částka o 1 % nižší příjem než v roce 2017. Meziroční změny částek mohou být ovlivněny prodeji pozemků. Například obec Dzbel odkoupila od občana pozemek a tím klesla daň z nemovitých věcí, nebo naopak občan odkoupil pozemky od obce a tím se daň z nemovitých věcí navýšila. Také je možné, že daň z nemovitých věcí vzrostla kvůli novým přístavbám a nástavbám na pozemcích občanů.

7.1 Daň z pozemků

Celková výměra obecních pozemků činí 744 ha. Největší vyměřenou plochou, která patří podle katastrálního úřadu obci Dzbel jsou lesní pozemky, které zastupují 48 % z celkové výměry obce. Tento pozemek je rozdělený na lesní pozemek a plantáž dřevin. Orná půda je druhým největším druhem pozemku na území obce a zabírá z celkové výměry 38 %. Ostatní plocha zahrnuje silnice, ostatní komunikace, železnici, sportoviště a rekreační plochu, neplodnou půdu, manipulační plochu a jiné plochy. Z výčtu největší plochu zabírají komunikace a to téměř 176 tis. m². Celkem je v obci vedeno pět rekreačních a sportovních ploch. Ze zastavěné plochy a nádvoří je 204 budov, 8 zbořeníšť a 1 společný dvůr. Vodní plocha zahrnuje 3 rybníky o rozloze přes 14 tis. m², pak 16 koryt vodního toku přirozeného nebo upraveného původu a 3 umělé vodní nádrže. Tabulka 12 níže ukazuje druhy pozemků s jejich skutečnou výměrou a počtem parcel každého druhu pozemku.

Tabulka 12 Druh pozemku, jejich počet a výměra parcel obce Dzbel

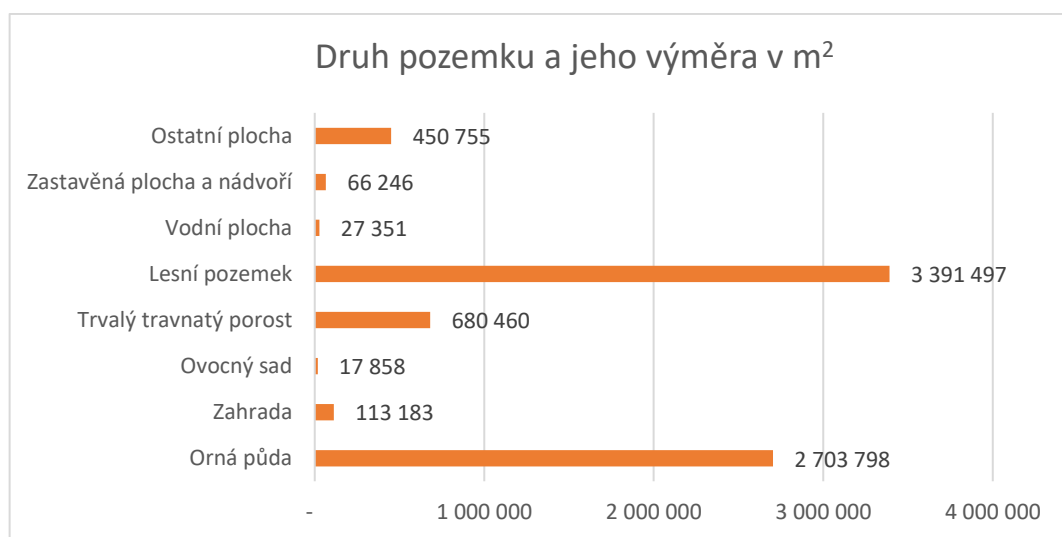
Druh pozemku	Počet parcel	Výměra v m ²
Orná půda	311	2 703 798
Zahrada	235	113 183

Ovocný sad	6	17 858
Trvalý travnatý porost	242	680 460
Lesní pozemek	179	3 391 497
Vodní plocha	22	27 351
Zastavěná plocha a nádvoří	213	66 246
Ostatní plocha	367	450 755
Celkem	1 575	7 451 148

Zdroj: regiony.kurzy.cz, vlastní zpracování

Ve vlastnictví obce a jejich občanů jsou nejvíce vedené parcely pod názvem lesní pozemek. Výměra všech vlastněných lesních parcel dosahuje téměř 3,4 mil. m². Druhou nejvyšší výměru má v obci orná půda přes 2,7 mil. m². Velkou část orné půdy vlastní zemědělské obchodní družstvo DEJAS Dzbel. Následující Graf 4 vyobrazuje jednotlivé druhy pozemků a jejich výměry v m².

Graf 4 Druh pozemku a jeho výměra v m²

Zdroj: regiony.kurzy.cz, vlastní zpracování

Průměrná cena zemědělských pozemků je podle vyhlášky č. 318/2019 Sb. Ministerstva zemědělství stanovena na částku 2,72 Kč/m². Avšak je možná úprava o pásmovou přírážku, která činí pro obec 20 % (mfcz.cz, 2019).

Obecní pozemky

Obec Dzbel vlastní několik pozemků v celkové hodnotě 2 216 526,19 Kč. Prodejní cena je v obci stanovena na 22 Kč/m², dále se však cena odvíjí dle typu pozemku. Tabulka 13 zobrazuje pozemky vlastněné obcí Dzbel.

Tabulka 13 Pozemky ve vlastnictví obce Dzbel

Druh pozemku	Výměra (v m ²)	Hodnota (v Kč)
Lesní pozemky	21 232	65 524
Orná půda, zahrada, travnatý porost, vodní plocha	103 983	315 770,12
Zastavěná plocha a nádvoří	1 878	35 660
Ostatní plocha	101 455	1 799 572,07
Celkem	228 548	2 216 526,19

Zdroj: Inventurní soupis č. 6, vlastní zpracování

Ve vlastnictví obce je dle výměry nejvíce zastoupen souhrn pozemků orné půdy, zahrad, trvalého porostu a vodních ploch. Ostatní plocha činí 82,2 % z celkové hodnoty pozemků obce Dzbel a také dle výměry je druhou nejvíce zastoupenou položkou v celkovém souhrnu pozemků.

7.2 Daň ze staveb a jednotek

V obci je celkově 188 zdanitelných staveb a jednotek. Nejvíce zastoupené jsou rodinné domy, které tvoří téměř 62 % všech staveb na území obce. Stavby spojené se zemědělstvím jsou druhé nejvíce evidované v dané obci a činí 18 % z celkového počtu staveb. Obec Dzbel nevlastní jednotky jako takové. Po rekonstrukci bývalé školy, vznikly v obci byty pro sociálně slabší občany, které jsou součástí položky stavba občanského vybavení. Tabulka 14 zobrazuje druhy staveb a jejich počet v obci Dzbel.

Tabulka 14 Druhy staveb a jejich počet v obci Dzbel

Druh stavby	Počet
Rodinný dům	116
Stavba pro výrobu a skladování	3
Zemědělská stavba	34

Stavba občanského vybavení	10
Stavba technického vybavení	2
Stavba pro dopravu	2
Garáž	5
Jiná stavba	16
Celkem	188

Zdroj: regiony.kurzy.cz, vlastní zpracování

Obecní budovy

Obec Dzbel má ve svém vlastnictví celkem 32 budov. Z těchto zdanitelných staveb a zdanitelných jednotek obec neodvádí daň z nemovitých věcí. Hodnota všech zdanitelných staveb a zdanitelných jednotek téměř 19 mil. Kč. Tabulka 15 zobrazuje počet staveb ve vlastnictví obce Dzbel.

Tabulka 15 Počet staveb ve vlastnictví obce Dzbel

Druh budovy	Počet budov (v ks)	Hodnota (v Kč)
Bytové domy a jednotky	1	2 652 555,00
Budovy pro služby obyvatel	3	6 460 073,90
Komunikace a veřejné osvětlení	8	2 555 864,93
Jiné inženýrské sítě	17	6 917 527,20
Ostatní stavby	3	387 229,15
Celkem	32	18 973 250,18

Zdroj: Inventurní soupis č. 3, vlastní zpracování

V obci jsou inženýrské sítě nejčastěji zastoupené ve vlastněných stavbách. Obec celkem vlastní 17 kusů těchto staveb v celkové hodnotě téměř 7 mil. Kč. Druhou nejčastěji vlastněnou stavbou v obci jsou komunikace a veřejné osvětlení. Stejně množství staveb je dle inventurního soupisu budov pro služby obyvatel a ostatních staveb. Obec vlastní také jeden bytový dům pro sociálně slabší občany.

7.3 Shrnutí

Obec získává příjmy z daně z nemovitých věcí od svých občanů, kteří vlastní jednotlivé druhy pozemků a staveb na území obce Dzbel. Obecní pozemky, zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky jsou od této daně osvobozeny. Celkově je daň z nemovitých věcí vybírána ze 7 222 600 m² pozemků, které vlastní obyvatelé obce. Nejvíce peněz obec získá z orné půdy, zahrady, trvalého travního porostu a vodní plochy. Tabulka 16 zobrazuje výměru pozemků vlastněnou občany obce Dzbel

Tabulka 16 Výměra pozemků vlastněná občany obce Dzbel

Druh pozemku	Výměra v m ²
Lesní pozemky	3 370 265
Orná půda, zahrada, travnatý porost, vodní plocha	3 438 667
Zastavěná plocha a nádvoří	64 368
Ostatní plocha	349 300
Celkem	7 222 600

Zdroj: vlastní zpracování

Ve vlastnictví obce Dzbel je celkem 32 zdanitelných staveb a zdanitelných jednotek. Tyto budovy jsou od daně z nemovitých věcí osvobozeny, jelikož je poplatníkem právě obec. Daň z nemovitých věcí se odvádí celkově z 156 zdanitelných staveb. Z celkového počtu staveb činí 74,36 % budovy obytného domu. Zemědělské stavby jsou druhou nejčastěji vlastněnou budovou. Tyto stavby jsou převážně ve vlastnictví zemědělského obchodního družstva DEJAS Dzbel. V obci Dzbel jsou budovy zapsané jako garáž vedené jen 5krát, ale odvádí se z nich daň, protože všechny garáže jsou ve vlastnictví občanů.

8 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření proběhlo v obci Dzbel. Cílem dotazníku bylo zjistit, zda by bylo pro občany obce Dzbel finančně únosné navýšení daně z nemovitých věcí, pokud by obec investovala do jimi zvolených oblastí. Dílčím cílem bylo zjistit, zda si občané myslí, že tato forma navýšení obecních příjmů je vhodná a do čeho by investovali utržené peníze. Respondenti byli vybíráni na základě trvalého bydliště v obci Dzbel. Dotazníky byly rozneseny i vybrány osobně od každého respondenta. S dotazovanými občany bylo dohodnuté, že na druhý den budou dotazníky vybírané. Bylo vybráno 104 dotazníků z celkových 120, které byly vyplněny osobami starší 18 let. Dotazník obsahuje 13 otázek uzavřených a jednu otázku polouzavřenou. Výsledky mohou být zkreslené z důvodu nevyplnění dotazníků všemi občany obce.

8.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

1. Jaký typ pozemku vlastníte v obci Dzbel?

V obci Dzbel je nejčastěji vlastněným pozemkem zastavěná plocha a nádvoří. Tento typ pozemku vlastní 61,54 % respondentů. Druhým nejčastěji vlastněným pozemkem je zahrada, kterou má ve vlastnictví 52,88 % odpovídajících občanů. Ornou půdu má 20,19 % respondentů a hospodářský les vlastní jen o necelých 3 % méně dotazovaných obyvatel. Bez jakéhokoliv pozemku je 16,35 % respondentů. Celých 11,54 % odpovídajících občanů vlastní ostatní plochu a trvalý travnatý porost vlastní jen o 1 % méně respondentů. Stavební pozemek má ve vlastnictví 7,69 % odpovídajících občanů. Jen 2,88 % dotazovaných občanů vlastní ovocný sad a žádný z respondentů nevládní rybník. Tabulka 17 zobrazuje druhy pozemků vlastněných respondenty.

Tabulka 17 Druhy pozemků vlastněných respondenty

Typ pozemku	Četnost	
	Absolutní	Relativní
Hospodářský les	18	17,31 %
Orná půda	21	20,19 %
Zahrada	55	52,88 %
Ovocný sad	3	2,88 %

Trvalý travnatý porost	11	10,58 %
Rybník	0	0,00 %
Zastavěná plocha a nádvoří	64	61,54 %
Stavební pozemek	8	7,69 %
Ostatní plocha	12	11,54 %
Bez pozemku	17	16,35 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

2. Jaký typ budovy či jednotky vlastníte v obci Dzbel?

V obci Dzbel se nejvíce nacházejí obytné domy. Tento typ budovy vlastní 80,77 % respondentů. Z dotazovaných občanů je 18,27 % obyvatel, kteří nemají ve svém vlastnictví žádnou stavbu ani byt. V obci má vedenou stavbu jako garáž jen 4,81 % respondentů. Budovu pro podnikání vlastní jen 1,92 % odpovídajících občanů. V obci, se ve vlastnictví respondentů, nenachází žádná budova pro rodinnou rekreaci, byt ani byt pro podnikání. Tabulka 18 zobrazuje druhy budov a jednotek vlastněných respondenty.

Tabulka 18 Druhy budov a jednotek vlastněných respondenty

Typ budovy	Četnost	
	Absolutní	Relativní
Budova obytného domu	84	80,77 %
Budova pro rodinnou rekreaci	0	0,00 %
Budova pro podnikání	2	1,92 %
Garáž	5	4,81 %
Byt	0	0,00 %
Byt pro podnikání	0	0,00 %
Bez stavby a bytu	19	18,27 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Shrnutí majetku respondentů

Základ daně pro pozemky orné půdy, zahrady, ovocných sadů a trvalých travnatých porostů, se násobí 2,72 Kč. Tato sazba je stanovena ve vyhlášce seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými cenami Ministerstva zemědělství České republiky. K většině rodinných domů patří pozemky zahrad a orných půd, na kterých si respondenti pěstují, pro vlastní potřebu, zeleninu a ovoce. Převážná část rodinných domů v obci je stavěných na patro, to znamená, že se základní sazba navyšuje o 0,75 Kč. Celková daň závisí na skutečné výměře v m² pozemků, zdanitelných staveb a zdanitelných jednotek.

3. Věděl/a jste, že je možné zvýšit (v rámci obce) daň z nemovitých věcí?

Na tuto otázku odpovědělo negativně 58,65 % respondentů. Pouhých 41,35 % dotazovaných obyvatel má povědomí o možnostech obce, zvyšovat daň z nemovitých věcí. Tabulka 19 zobrazuje povědomí respondentů o možnostech obce navýšit daň z nemovitých věcí.

Tabulka 19 Povědomí respondentů o možnostech obce navýšit daň z nemovitých věcí

Věděl/a jste, že je možné zvýšit daň z nemovitých věcí?	Četnost	
	Absolutní	Relativní
Ano	43	41,35 %
Ne	61	58,65 %
Celkem	104	100 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Podle výsledků, které byly získány, je v obci většina občanů, která neví, jaké možnosti umožňuje zákon o dani z nemovitých věcí. I přes to, že je v obci méně respondentů, kteří o této možnosti věděli, myslím si, že i tak je znalost respondentů dobrá.

4. V případě, že by obec navýšila současnou daň z nemovitých věcí, kterou platíte, kam by měla, podle Vašeho názoru, obec utržené peníze investovat?

Podle respondentů, by nejlepší investice nabytých peněz byla do výstavby čističky odpadních vod, kterou by chtělo 50,96 % odpovídajících občanů. Druhou nejčastěji zatrhnutou odpovědí je výstavba chodníku. Tuto možnost zvolilo 45,19 % dotazovaných občanů. Do opravy místních komunikací by investovalo 25,00 % respondentů. Výsadbou zeleně preferuje, jako vhodnou investici 17,31 % respondentů. Stejný počet odpovědí je u modernizaci dětského hřiště a opravy kuželny, kterou zvolilo 13,46 % dotazovaných obyvatel. Možnost

podpory sportovních aktivit, kulturních a společenských akcí zvolilo 9,62 % respondentů. Pro investici do zajištění kamerového systému je 6,73 % respondentů. Výstavby zábavného parku pro děti zvolilo, z celkového počtu respondentů, jen 4,81 % dotazovaných občanů. Možnost jiné zvolilo jen 2,88 % dotazovaných obyvatel. V této možnosti jsou uvedeny nápady, jako výstavba přírodního koupaliště, workoutového hřiště nebo cyklostezky. Žádný z respondentů by nechtěl, aby obec investovala do výstavby parkoviště. Tabulka 20 zobrazuje vhodné investice podle souhrnu odpovědí respondentů

Tabulka 20 Vhodné investice podle souhrnu odpovědí respondentů

Možné investice	Četnost	
	Absolutní	Relativní
Výstavba čističky odpadních vod	53	50,96 %
Podpora kulturních a společenských akcí	10	9,62 %
Podpora sportovních aktivit	10	9,62 %
Oprava místních komunikací	26	25,00 %
Výstavba chodníku	47	45,19 %
Zajištění kamerového systému	7	6,73 %
Výstavba parkoviště	0	0,00 %
Výsadba zeleně	18	17,31 %
Modernizace dětského hřiště	14	13,46 %
Oprava kuželny	14	13,46 %
Výstavba zábavného parku pro děti	5	4,81 %
Jiné	3	2,88 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Do dotazníku bylo na výběr uvedeno 11 možností, k tomu jedna otevřená odpověď, která umožňovala respondentovi prostor, pro jeho vlastní nápady. Respondenti mohli vybrat více než jednu možnost. Oblasti byly zvoleny takové, do kterých by obec mohla investovat, a zajímalo ji, které body budou respondenti preferovat. Jako nejlepší investicí byla vybrána čistička odpadních vod. Je to z důvodu, že v obci není žádná kanalizace, a tak respondenti

musejí nechávat odpad vyvážet do vzdálené čističky odpadních vod, což je nákladnější a časově náročnější. Díky čističce odpadních vod by se odpad, který domácnosti vyprodukují, očistí a voda by se mohla opětovně využívat. V obci jsou vystaveny chodníky, avšak nejvíce chybí chodník ve směru k Jesenci, se kterým je obec Dzbel spojena. Cesta je tu nepřehledná a nebezpečná, a proto by investice do výstavby chodníku tímto směrem byla přínosná.

8.1.1 Vhodné investice v závislosti na typu domácnosti

V tomto vztahu je zkoumáno, jaké preference investic upřednostňují jednotlivé typy domácností. Na tomto vztahu je vidět, že například rodiny s dětmi preferují výstavbu chodníku, kvůli své bezpečnosti, a především bezpečnosti dětí. Avšak pro ostatní typy domácností je přednostní výstavba čističky odpadních vod. Cílem závislosti je zjištění, které domácnosti preferují, jaké typy investic. Jelikož v obci tvoří nejpočetnější skupinu manželské páry, ovlivňují tak nejvíce počet odpovědí u jednotlivých investic.

Rodiny s dětmi a prarodiči nejvíce preferují čističku odpadních vod. Tuto možnost zvolilo, z celkového počtu odpovědí v této kategorii, 26,67 % respondentů. Dotazovaní občané, žijící v domácnosti jako rodiny s dětmi, volili nejčastěji výstavbu chodníku ze všech možných odpovědí. Tato varianta byla označena 22,81 % občany, z celkového souhrnu získaných odpovědí v této skupině. Ve výši, 17,65 % z celkového počtu dotazovaných osob žijících v domácnosti jako dvě rodiny, označilo, jako nejlepší investice do výstavby čističky odpadních vod a chodníku. Podle samoživitele/ky, by byly nejlepší investice vložené do výstavby čističky odpadních vod, opravy místních komunikací a výstavby chodníku. Celkem 29,17 % dotazovaných osob, žijících v domácnosti jako manželský pár, vybralo jako nejvhodnější investici výstavbu čističky odpadních vod. Respondenti, kteří bydlí v domácnosti v partnerském vztahu, preferují také převážně výstavbu čističky odpadních vod. Tuto variantu označilo, z celkového množství respondentů v dané kategorii, 40 % odpovídajících občanů. U osob žijících v domácnosti samostatně se shodlo 31,82 % respondentů, z celkového souhrnu osob v této kategorii, na investici do výstavby čističky odpadních vod. Tabulka 21 zobrazuje absolutní četnosti vhodných investic, podle respondentů, v závislosti na tvořené domácnosti.

Tabulka 21 Absolutní četnosti vhodných investic, podle respondentů, v závislosti na tvořené domácnosti

Domácnost	Kam by měla, podle Vašeho názoru, obec utržené peníze investovat?											
	Čistička	Kultura	Sport	Komunikace	Chodník	Kamery	Zeleň	Dětské hřiště	Kuželna	Park pro děti	Jiné	Celkem
RDP	12	4	2	6	11	2	1	4	2	1	0	45
RD	10	2	3	6	13	5	8	3	3	2	2	57
DR	3	2	0	2	3	0	2	2	2	1	0	17
SD	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
MP	14	1	2	9	12	0	4	3	2	1	0	48
P	6	0	2	1	1	0	1	1	2	0	1	15
J	7	1	1	1	6	0	2	1	3	0	0	22
Celkem	53	10	10	26	47	7	18	14	14	5	3	207

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Pro relativní četnosti je vytvořena tabulka zvlášť, kde jsou hodnoty uvedeny v procentech. Četnost je počítána například jako podíl hlasů v kategorii rodiny s dětmi a prarodiči a celkovým počtem odpovědí v této skupině. Relativní četnosti vhodných investic, podle respondentů, v závislosti na tvořené domácnosti zobrazuje následující Tabulka 22.

Tabulka 22 Relativní četnosti vhodných investic, podle respondentů, v závislosti na tvořené domácnosti

Domácnost	Kam by měla, podle Vašeho názoru, obec utržené peníze investovat?										
	Čistička	Kultura	Sport	Komunikace	Chodník	Kamery	Zeleň	Dětské hřiště	Kuželna	Park pro děti	Jiné
RDP	26,67	8,89	4,44	13,33	24,44	4,44	2,22	8,89	4,44	2,22	0,00

RD	17,54	3,51	5,26	10,53	22,81	8,77	14,04	5,26	5,26	3,51	3,51
DR	17,65	11,76	0,00	11,76	17,65	0,00	11,76	11,76	11,76	5,88	0,00
SD	33,33	0,00	0,00	33,33	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
MP	29,17	2,08	4,17	18,75	25,00	0,00	8,33	6,25	4,17	2,08	0,00
P	40,00	0,00	13,33	6,67	6,67	0,00	6,67	6,67	13,33	0,00	6,67
J	31,82	4,55	4,55	4,55	27,27	0,00	9,09	4,55	13,64	0,00	0,00

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

V domácnostech převážně žijí respondenti v manželském páru. Jen o 4 respondenty méně zvolilo, že jejich domácnost tvoří rodina s dětmi. Obec má zájem na tom, kam by jednotlivé typy domácností investovaly peníze. Podle získaných odpovědí dotazovaných občanů, by obec měla investovat do čističky odpadních vod, jelikož tato možnost byla nejčastěji zvolena a téměř podle všech typů domácností, by tato investice byla nejvíce potřebná. Pokud by se však obec rozhodla investovat spíše do výstavby chodníku směrem k Jesenci, bylo by toto rozhodnutí považované také za důležité. Jelikož je v obci hodně dětí, které tam navštěvují místní hřiště, a tak by se jednalo o jejich ochranu.

5. Pokud by obec investovala do Vámi preferovaných oblastí, byl/a byste ochotný/á přistoupit na zvýšení daně z nemovitých věcí?

I přes to, že by obec investovala utržené peníze do oblastí zvolené respondenty, je odpověď na tuto otázku spíše negativní. Celých 59,62 % dotazovaných obyvatel, by nebylo povolných k navýšení daně, ani v případě splnění daných podmínek obcí. Jen 40,38 % respondentů, by za splnění podmínek bylo ochotných přistoupit na zvýšení daně z nemovitých věcí. Tabulka 23 zobrazuje ochotu respondentů přistoupit na navýšení daně u nemovitých věcí.

Tabulka 23 Ochota respondentů přistoupit na navýšení daně z nemovitých věcí

Byl/a byste ochotný/á přistoupit na navýšení daně z nemovitých věcí?	Četnost	
	Absolutní	Relativní
Ano	42	40,38 %

Ne	62	59,62 %
Celkem	104	100 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

6. Myslíte si, že by tato forma navýšení obecních příjmů byla vhodná pro podporu obce ze strany občanů?

Spíše negativní odpověď je i na tuto otázku. Celých 56,73 % respondentů si myslí, že tato forma navýšení obecních příjmů není vhodná. Jen 43,27 % dotazovaných obyvatel si myslí, že volba této možnosti je vhodná pro navýšení obecního rozpočtu. Tabulka 24 zobrazuje podporu obce ze strany občanů.

Tabulka 24 Podpora obce ze strany občanů

Je tato forma vhodná pro podporu obce ze strany občanů?	Četnosti	
	Absolutní	Relativní
Ano	45	43,27 %
Ne	59	56,73 %
Celkem	104	100 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Respondenti nejsou ochotni přistoupit na navýšení daně z nemovitých věcí a zároveň si myslí, že tato forma navýšení obecních příjmů není vhodná. Dotazovaní občané tak preferují nezměnění výše daně i za cenu toho, že obec nebude moci investovat do oblastí, které by respondenti uvítali.

8.1.2 Podpora obce ze strany občanů v závislosti na skupině obyvatel

V tomto vztahu je zobrazeno, která skupina obyvatel si myslí, že by tato forma navýšení obecních příjmů, byla vhodnou podporou obce. Cílem závislosti je zjistit, zda jsou rodilí občané ochotnější podpořit svou rodnou vesnici. Ze zjištěných informací však vyplývá, že jsou spíše k podpoře obce nakloněni přistěhovalí obyvatelé.

Z celkového počtu rodilých respondentů, si myslí 21,15 %, že tato forma navýšení je vhodná pro podporu obce. Celkem 23,08 % rodilých občanů však považuje tuto formu navýšení jako nevhodnou. U 22,12 % odpovídajících respondentů, kteří se do obce nastěhovali, je toto navýšení vzato, jako vhodný nástroj na zvýšení příjmů z jejich pomoci. Nej-

více, 33,65 % přistěhovalých respondentů si myslí, že by tato forma byla nevhodná. Tabulka 25 zobrazuje podporu obce ze strany občanů v závislosti na skupině obyvatel.

Tabulka 25 Podpora obce ze strany občanů v závislosti na skupině obyvatel

Skupina obyvatel	Myslíte si, že by tato forma navýšení obecních příjmů byla vhodná pro podporu obce ze strany občanů?				Celkem	
	Ano		Ne		A	R (%)
	A	R (%)	A	R (%)		
Rodák	22	21,15	24	23,08	46	44,23
Přistěhovalí	23	22,12	35	33,65	58	55,77
Celkem	45	43,27	59	56,73	104	100

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Podle většiny respondentů, ať už rodilých či přistěhovalých, považují navýšení obecních příjmů touto formou, jako nevhodnou. Jejich rozhodnutí neovlivnilo ani to, že by obec investovala do jimi zvolených oblastí. U rodilých občanů je ochota, zda je vhodné podpořit obec touto formou či nikoliv, rozdělena téměř na poloviny, zatímco u přistěhovalých občanů převažuje větší část respondentů, kteří nechtějí tímto způsobem obec podporovat.

7. Bylo by pro vaši domácnost finančně únosné případné navýšení daně z nemovitých věcí?

Tato otázka má spíše kladné vyjádření dotazovaných občanů. Možnost spíše ano zvolilo 30,77 % respondentů. Absolutní souhlas vyjádřilo jen 13,46 % odpovídajících obyvatel. Jestli by toto navýšení bylo pro respondenty finančně únosné, neví 24,04 % dotazovaných občanů. Možnost spíše ne zvolilo 14,42 % odpovídajících obyvatel. Pro 17,31 % je případné navýšení daně z nemovitých věcí absolutně neúnosné. Tabulka 26 zobrazuje finanční únosnost respondentů.

Tabulka 26 Finanční únosnost respondentů

Bylo by pro Vás finančně únosné případné navýšení daně z nemovi-	Četnosti	
	Absolutní	Relativní

tých věcí?		
Ano	14	13,46 %
Spíše ano	32	30,77 %
Nevím	25	24,04 %
Spíše ne	15	14,42 %
Ne	18	17,31 %
Celkem	104	100 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z průzkumu vyplývá, že pro většinu respondentů by bylo přijatelné dvojnásobné navýšení. I přes to, že by pro větší část dotazovaných občanů bylo zvýšení daně z nemovitých věcí finančně únosné, zájem o podporu obce touto formou je spíše negativní. Podle odpovědí získaných otázkou č. 5, by převážná část respondentů, nepřistoupila na zvýšení, a to ani v případě, že by obec investovala do jimi preferovaných oblastí.

8.1.3 Finanční únosnost v závislosti na příjmech v domácnosti

Tento vztah zkoumá, zda by občané byli schopni finančně unést případné navýšení daně z nemovitých věcí na základě výše příjmů v dané domácnosti. Cílem tohoto vztahu je zjistit, při jaké výši příjmů v domácnosti je pro respondenty přijatelné navýšení daně z nemovitých věcí.

Odpovědi respondentů, kteří vydělávají více než 3 000 Kč, jsou spíše kladné. Celých 1,92 % dotazovaných občanů v této kategorii označilo ve stejné výši odpovědi spíše ano a neví. V domácnostech, ve kterých je souhrnný příjem vyšší než 20 000 Kč, je pro 22,12 % odpovídajících v této kategorii, vyšší daňové zatížení spíše únosné. Respondenti žijící v domácnosti s příjmy většími než 40 000 Kč, označili nejčastěji odpověď spíše ano. Tuto možnost zvolilo z celkového počtu respondentů v této kategorii 5,77 % občanů. Domácnosti hospodařící se souhrnným příjmem vyšším než 60 000 Kč, zvolili respondenti z této skupiny z 2,88 % odpověď, že by pro ně spíše bylo únosné případné navýšení daně z nemovitých věcí. Tabulka 27 zobrazuje finanční únosnost v závislosti na příjmech domácnosti.

Tabulka 27 Finanční únosnost v závislosti na příjmech v domácnosti

Příjmy (Kč)	Bylo by pro vás finančně únosné případné navýšení daně z nemovitých věcí?										Celkem	
	Ano		Spíše ano		Nevím		Spíše ne		Ne		A	R (%)
	A	R (%)	A	R (%)	A	R (%)	A	R (%)	A	R (%)		
3 000	0	0,00	2	1,92	2	1,92	0	0,00	1	0,96	5	4,81
20 000	10	9,62	23	22,12	19	18,27	10	9,62	15	14,43	77	74,04
40 000	3	2,88	6	5,77	4	3,85	2	1,92	2	1,92	17	16,34
60 000	1	0,96	3	2,88	0	0,00	1	0,96	0	0,00	5	4,81
Celkem	14	13,46	34	32,69	25	24,04	13	12,50	18	17,31	104	100

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Pro většinu respondentů, kteří mají v domácnosti příjem v jakékoliv výši, je navýšení daně z nemovitých věcí, pomocí místního koeficientu, spíše přijatelné. Vyšší daňové zatížení, by dle průzkumu, spíše zvládli i občané, jejichž příjem je do 20 000 Kč. V obci žijí převážně respondenti, kteří mají příjmy do 40 000 Kč, protože jsou v domácnosti nejčastěji dva výdělečně činní členové. Jelikož se daň z nemovitých věcí se platí jednou ročně, mělo by být případné navýšení daně zvládnutelné pro všechny skupiny respondentů.

8. Obec může současnou daň, kterou platíte, navýšit až pětinasobně. Jaké navýšení daně z nemovitých věcí, by bylo pro Vás finančně přijatelné?

Pro 62,50 % respondentů je jakékoliv navýšení daně z nemovitých věcí nepřijatelné. Jen 35,58 % dotazovaných občanů se vyjádřilo, že by pro ně bylo přijatelné dvojnásobné navýšení daně. Trojnásobné navýšení daně by bylo dle průzkumu přijatelné jen pro 1,92 % respondentů. Čtyřnásobné a pětinasobné navýšení není přijatelné pro žádného z dotazovaných občanů. Tabulka 28 zobrazuje finančně přijatelné násobky respondenty.

Tabulka 28 Finančně přijatelné násobky respondenty

Jaké navýšení daně z nemovitých věcí, by bylo pro Vás finančně přijatelné	Četnosti	
	Absolutní	Relativní

Dvojnásobné	37	35,58 %
Trojnásobné	2	1,92 %
Čtyřnásobné	0	0,00 %
Pětinásobné	0	0,00 %
Žádné	65	62,50 %
Celkem	104	100 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Většina respondentů nechce, aby se, jakkoliv měnila výše daně. Avšak nejčastěji volený násobek byl ten nejnižší, dvojnásobný. Díky dvojnásobnému navýšení daně z nemovitých věcí, by se zvýšily obecní příjmy, a tak by obec mohla investovat peníze do preferovaných oblastí. I přes to, že občané nechtějí, aby byl v obci zavedený místní koeficient, který by zvyšoval příjmy obce, bylo by pro respondenty finančně únosné dvojnásobné navýšení.

8.1.4 Přijatelnost navýšení daně z nemovitých věcí v závislosti na výši daňového zatížení

Tímto vztahem je zkoumáno, jaký násobek daně z nemovitých věcí by byl pro respondenty přijatelný v závislosti na dnešní výši daně. Cílem závislosti je zjistit, jak výše daně z nemovitých věcí ovlivňuje rozhodnutí respondenta, pro přijetí násobku místního koeficientu.

Pro 36,54 % dotazovaných občanů platících daň do 1 000 Kč, je nepřijatelné jakékoliv navýšení. Jen pro 24,04 % respondentů v této kategorii, je přijatelné dvojnásobné navýšení daně z nemovitých věcí a pro pouhých 1,92 % odpovídajících občanů je přijatelné trojnásobné navýšení. Respondenti, platící daň v rozmezí od 1 001 do 2 000 Kč, je pro 15,38 % nepřijatelné jakékoliv navýšení. Pro 11,54 % dotazovaných v této kategorii, je přijatelné dvojnásobné navýšení daně z nemovitých věcí. Pro respondenty platící daň od 2 001 do 3 000 Kč a od 3 001 do 5 000 Kč je přijatelné nulové navýšení. To samé označili i respondenti, platící daň vyšší jak 5 001 Kč. Tabulka 29 zobrazuje přijatelnost navýšení daně z nemovitých věcí v závislosti na výši daňového zatížení.

Tabulka 29 Přijatelnost navýšení daně z nemovitých věcí v závislosti na výši daňového zatížení

Daň (v Kč)	Jaké navýšení daně z nemovitých věcí, by bylo pro Vás finančně přijatelné?						Celkem	
	Dvojnásobné		Trojnásobné		Žádné		A	R (%)
	A	R (%)	A	R (%)	A	R (%)		
Do 1 000	25	24,04	2	1,92	38	36,54	65	62,50
1 001 – 2 000	12	11,54	0	0,00	16	15,38	28	26,92
2 001 – 3 000	0	0,00	0	0,00	4	3,85	4	3,85
3 001 – 5 000	0	0,00	0	0,00	2	1,92	2	1,92
5 001 – více	0	0,00	0	0,00	5	4,81	5	4,81
Celkem	37	35,58	2	1,92	65	62,50	104	100

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Čím vyšší daň z nemovitých věcí respondenti platí, tím víc je pro ně jakékoliv navýšení nepřijatelné. Pro většinu z respondentů, kteří platí jakoukoliv výši na dani z nemovitých věcí, není chtěné žádné zvýšení. Přijatelnost navýšení, se s každým rozmezím částky placená na dani z nemovitých věcí, snižuje. Je samozřejmé, že pro respondenty, kteří platí daň z nemovitých věcí v částce vyšší než 5 000 Kč, je nepřijatelné jakékoliv navýšení daně.

9. Pokud máte vícečlennou domácnost, podílíte se na dani z nemovitých věcí společně?

Podle odpovědí získaných z průzkumu se 63,46 % respondentů nepodílí na dani společně. Jen 36,54 % dotazovaných obyvatel mající vícečlennou domácnost se podílí na dani z nemovitých věcí společně. Tabulka 29 zobrazuje podíl vícečlenných domácností na dani z nemovitých věcí.

Tabulka 30 Podíl vícečlenných domácností na dani z nemovitých věcí

Domácnost	Četnost	
	Absolutní	Relativní

Ano	38	36,54 %
Ne	66	63,46 %
Celkem	104	100 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z průzkumu vyplývá, že většina respondentů platí daň z nemovitých věcí samostatně, každý za svůj majetek. To znamená, že i když v obci převažují manželské páry, ale majetek je jen jednoho z nich, platí daň jen vlastník nemovitosti.

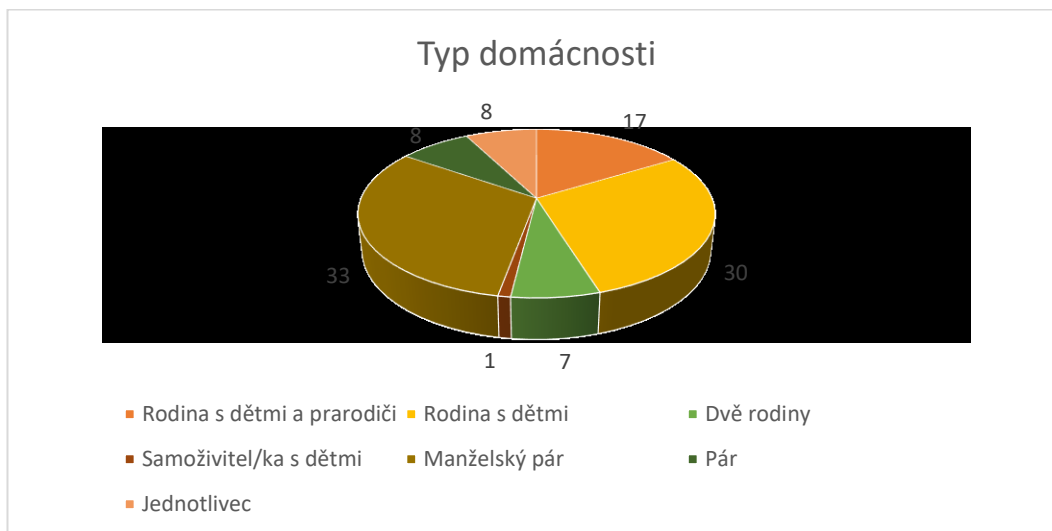
8.1.5 Demografické otázky

Demografické otázky charakterizují blíže respondenty. Dotazník vyplňovali respondenti, kteří mají trvalý pobyt v obci Dzbel a jejich věk je více jak 18 let. V dotazníku se nachází pět rozdělujících otázek, které se týkají typu domácností, počtu členů v dané domácnosti, skupiny obyvatel, výši příjmů v domácnosti a výši daně z nemovitých věcí.

10. Vaši domácnost tvoří?

Respondenti vybírali ze sedmi možností, které určovaly, v jaké domácnosti dotazovaný občan žije. Každý typ odpovědi byl alespoň jednou označen, nejčastěji však byla vybírána možnost manželského páru. Respondenti žijící jako rodina s dětmi jsou v obci zastoupeni, jako druhá nejčastější skupina. Dle mého názoru je pro obec tento stav poměru respondentů dobrý, protože do budoucna se bude obec rozvíjet. Díky převážného počtu mladých manželských párů, se později může tento typ domácnosti, přesunout do kategorie rodiny s dětmi. Graf 5 zobrazuje typy domácností.

Graf 5 Typy domácností

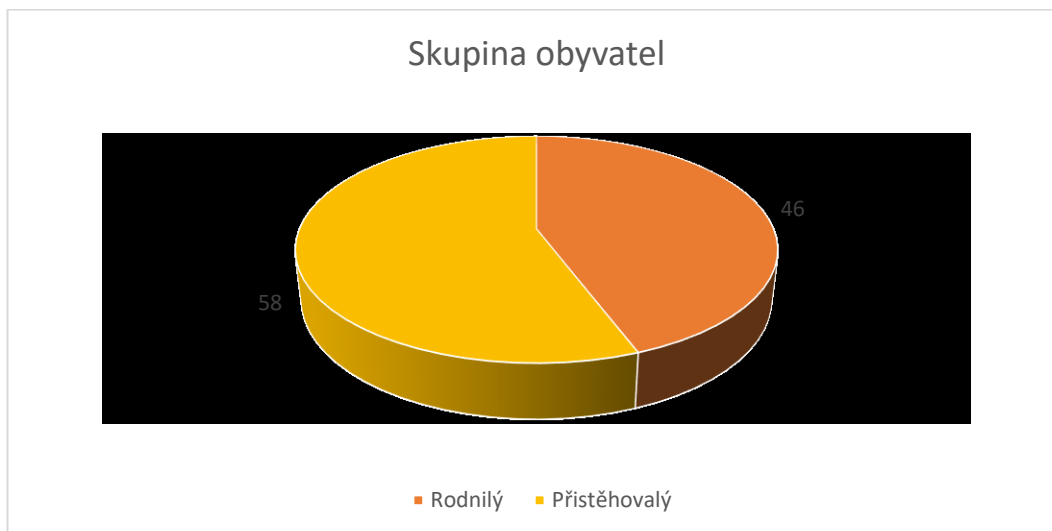

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

11. Je obec Dzbel zároveň i Vaše rodná vesnice?

Poměr rodných a přistěhovalých občanů je téměř vyrovnaný. Do obce se spíše stěhují noví obyvatelé, i přes to, že se obec nenachází v blízkosti většího města s nabídkou práce. Obec však láká nové občany klidným prostředím. Většina přistěhovalých respondentů se do obce přestěhovala z blízkého okolí. Graf 6 zobrazuje skupinu obyvatel.

Graf 6 Skupina obyvatel

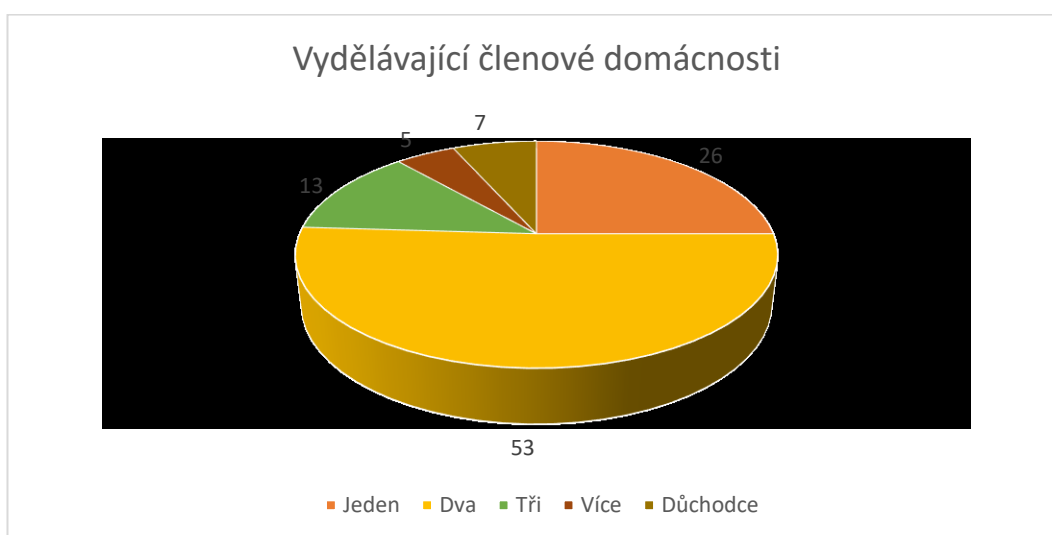

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

12. Kolik členů ve vaší domácnosti je výdělečně činných?

V domácnostech jsou nejčastěji dvě osoby výdělečně činné. Je to hlavně z důvodu, že zde žijí převážně mladí lidé, kteří jsou zaměstnaní a mají tak stálý příjem. Z celkového počtu respondentů, označilo odpověď důchodce jen 6 dotazovaných osob, což značí, že v obci spíše žijí obyvatelé, kteří jsou stále výdělečně činní. Graf 7 zobrazuje počet vydělávajících členů v domácnosti.

Graf 7 Počet vydělávajících členů v domácnosti

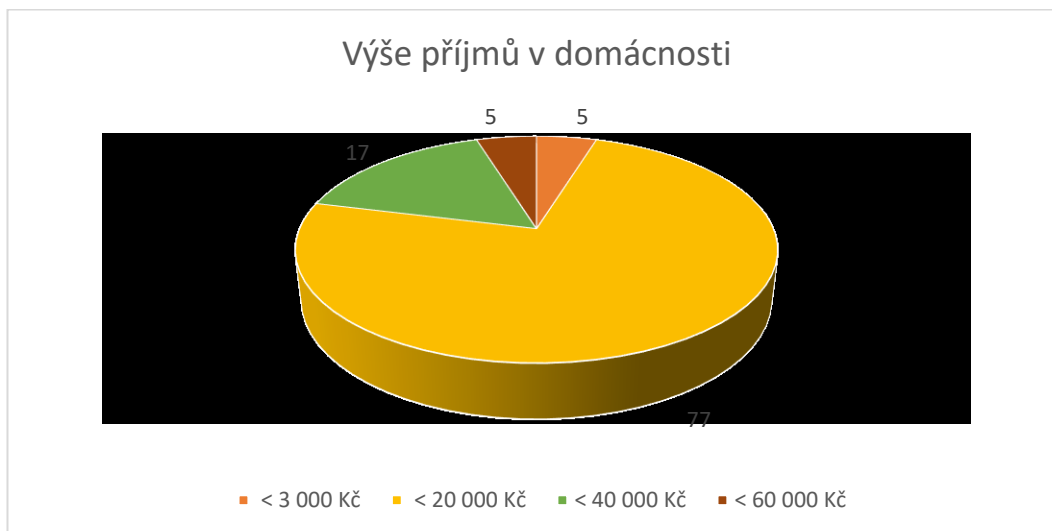

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

13. Je příjem ve vaší domácnosti vyšší než?

Protože v domácnostech převážně žijí dvě výdělečně činné osoby, jsou příjmy v domácnosti vyšší než 20 000 Kč. Respondenti, kteří pobírají příjmy nižší než 20 000 Kč, jsou povětšinou občané, kteří žijí v domácnosti samostatně. Graf 8 zobrazuje výši příjmů v domácnosti.

Graf 8 Výše příjmů v domácnosti

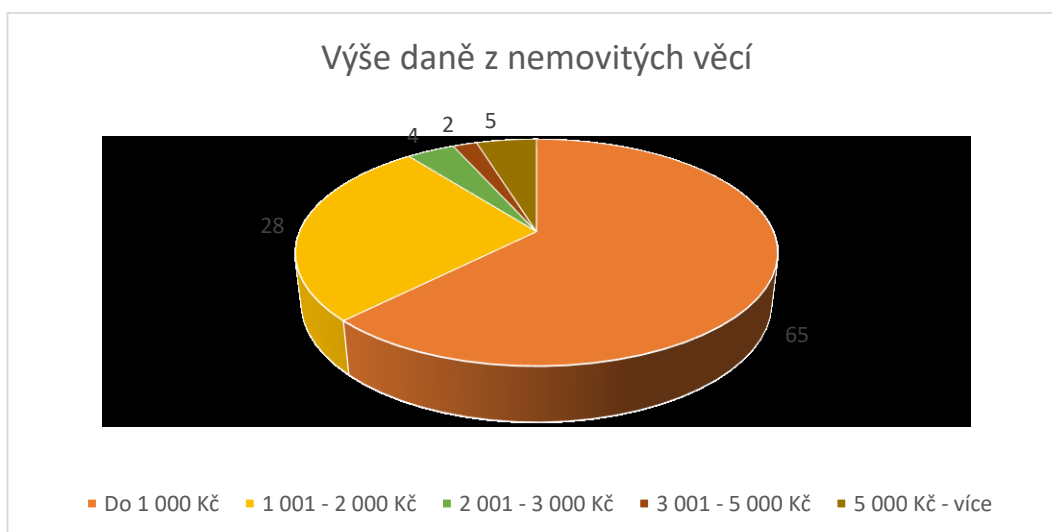

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

14. Jak vysokou částku odvádíte na dani z nemovitých věcí?

Respondenti označili, že nejčastěji platí daň z nemovitých věcí ve výši do 1 000 Kč. Z toho vyplývá, že většina respondentů nevlastní příliš rozlehlé pozemky, ani velké zdanitelné stavby. V obci žije jen pár respondentů vlastníci nemovité věci s větší výměrou, které následně ovlivňují výši daně z nemovitých věcí. Graf 9 zobrazuje výši daně z nemovitých věcí.

Graf 9 Výše daně z nemovitých věcí

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

8.2 Shrnutí dotazníkového šetření a doporučení

Úvodem dotazníkového šetření je krátký popis, čeho se týká, a co je jeho cílem. Jelikož respondenti žijí v malé obci, jsou povětšinou k rodinnému domu vlastněny pozemky zahrad či orných půd. I když většina respondentů odpověděla, že nemá povědomí o možném navýšení daně z nemovitých věcí v rámci obce, z průzkumu vyplývá, že se i tak velká část respondentů zajímá o možné změny týkající se daně. Pokud by obec zavedla místní koeficient, chtěli by respondenti, aby vybrané peníze byly investovány do čističky odpadních vod, která je nejčastěji preferovanou možností. Výstavba chodníku je podporována nejvíce rodinami s dětmi. Avšak i u ostatních typů domácností, je tento bod druhou nejčastěji vybranou možností. Díky téměř vyváženému počtu hlasů od všech respondentů v těchto dvou oblastech, by obec mohla vybrat, do které z oblastí chce spíše investovat. I přes to, že by obec investovala peníze utržené navíc do oblastí preferovaných respondenty, nejsou dotazovaní občané ochotni přistoupit na navýšení daně. I když, podle získaných informací, je převážná většina respondentů schopná finančně zvládnout navýšení daně z nemovitých věcí, myslí si, že tato forma zvyšující obecní příjmy není vhodná. Většina respondentů nechce, aby se výše daně znásobila, jen menší část dotazovaných občanů odpověděla, že by pro ně bylo přijatelné dvojnásobné navýšení daně z nemovitých věcí. Pro toto navýšení byli především respondenti, kteří platí daň do 1 000 Kč, respektive do 2 000 Kč. Dotazovaní občané, kteří platí vyšší daň z nemovitých věcí označili, že je pro ně nepřijatelné jakékoliv navýšení. I přes to, že v obci žijí respondenti především jako manželský pár či rodina s dětmi, nepodílí se jejich členové na dani společně. Každý si tak platí daň samostatně za své pozemky či stavby.

Doporučení

Podle průzkumu bylo zjištěno, že většina respondentů by byla schopna finančně unést vyšší daňové zatížení. Avšak zájem odpovídajících občanů na navýšení daně z nemovitých věcí nebyl příliš vysoký. Pokud by byl v obci zavedený místní koeficient zvyšující daň z nemovitých věcí, byla by nová výše daně pro většinu respondentů finančně únosná. Stávající občané by toto rozhodnutí akceptovali, i když nepovažují tuto formu navýšení obecních příjmů za vhodnou. Podle provedené analýzy výkazů za sledované období, hospodaří obec Dzbel tak, že nemá žádné úvěry a zvládla uhradit záporné hospodaření ze svých finančních zdrojů. Dále obec získává dotace, jak od Olomouckého kraje, tak i od státu. Myslím si, že dokud obec Dzbel hospodaří s kladným výsledkem hospodaření, popřípadě zvlá-

dá vzniklé ztráty uhradit, není potřebné navyšovat daň z nemovitých věcí. Pokud by však obec i nadále hospodařila se záporným výsledkem hospodaření, bylo by možné, dle získaných odpovědí respondentů, dvojnásobně navýšit daň z nemovitých věcí pomocí místního koeficientu.

ZÁVĚR

V teoretické části je podrobně popsán, pomocí internetových a literárních zdrojů, co je to obec a jak je tvořený rozpočet obce. Následuje zjednodušeně popsané rozpočtové určení daní a další kapitola se týká daní z nemovitých věcí. Teoretická část končí poslední podkapitolou zabývající se možnostmi obce pro navýšení daně z nemovitých věcí.

V praktické části je krátká charakterizace obce Dzbel. Podrobnější je následující analýza obecního rozpočtu, která ukazuje, že obec získává příjmy převážně ze sdílených daní a přijatých peněžních transferů. Příjmy z daně z nemovitých věcí v rozpočtu kolísají během sledovaného období, avšak částka vždy činí přes 250 tis. Kč. Celkové výdaje jsou vždy nižší, až na poslední rok. To znamená, že obec měla v letech 2017 a 2018 kladný výsledek hospodaření. Peníze jí zůstávaly a tvořily tak rezervu pro případný záporný výsledek hospodaření. V roce 2019 tato situace nastala a díky vzniklým rezervám si obec nemusela zřizovat bankovní půjčku.

Další část se zabývá analýzou pozemků, zdanitelných staveb a zdanitelných jednotek, které jsou ve vlastnictví občanů a obce. V obci Dzbel jsou občany převážně vlastněné lesní pozemky a pozemky orné půdy. Celkem jsou ve vlastnictví občanů pozemky o výměře 722 ha. Obec má ve vlastnictví pozemky o výměře jen 22 ha. Tyto pozemky jsou však od daně z nemovitých věcí osvobozeny. Nejčastěji vlastněnou stavbou v obci jsou rodinné domy. Těchto budov je v obci celkem 116. Obec vlastní celkem jen 32 budov.

Dotazníkové šetření je zacíleno na finanční únosnost občanů v případě navýšení daně z nemovitých věcí. Je zjištěno, že většina respondentů by nebyla ochotna přijmout navýšení daně ani za podmínky, že by obec investovala utržené peníze do jimi zvolených oblastí. Následně je průzkumem prokázáno, že většina dotazovaných obyvatel, by byla schopna finančně zvládnout navýšení daně z nemovitých věcí. Pro zpřesnění je následující otázka, která zjišťovala kolikanásobné navýšení by bylo pro respondenty přijatelné. Z násobků je nejčastěji vybrána odpověď pro dvojnásobné navýšení daně z nemovitých věcí. Ze získaných informací vzniká doporučení obci Dzbel, ve kterém je napsáno, že pro občany by bylo sice finančně zvládnutelné navýšení daňového zatížení, avšak dokud obec Dzbel hospodaří tak, že nemusí zřizovat bankovní úvěr, je navýšení daně z nemovitých věcí nepotřebné.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**Literatura**

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013, 130 s. ISBN 978-80-7204-861-8.

LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE. *Public budgeting systems*. 9th ed. Burlington: Jones & Bartlett Learning, 2013, 656 s. ISBN 978-1-4496-2790-4.

LORENC, Jiří. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2018 pro územní samosprávné celky*. Polešovice: M LORDY, 2018, 696 s. ISBN 978-80-270-3798-8.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2011, 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

Právní předpisy

ČESKO, 1993. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992. In: Česká republika. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

ČESKO, 2000. Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

ČESKO, 2000. Zákon č. 250/2000 Sb., ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs>

ČESKO, 2000. Zákon č. 243/2000 Sb., ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/>

ČESKO, 1992. Zákon č. 338/1992 Sb., ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitých věcí. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/>

ČESKO, 2014. Příloha k vyhlášce č. 298/2014 Sb., ve znění vyhlášky č. 344/2015 Sb., vyhlášky č. 432/2016 Sb., vyhlášky č. 403/2017 Sb., vyhlášky č. 288/2018 Sb. a vyhlášky č. 318/2019 Sb., ze dne 11. prosince 2014. In: Ministerstvo zemědělství České republiky. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Vyh_2019-318-Pr-001_ve-zneni-vyhlaskey-c-344-2015-Sb-vyhlaskey-c-432-2016-Sb-vyhlaskey-c-403-2017-Sb-vyhlaskey-c-288-2018-Sb-a-vyhlaskey-c-318-2019-Sb_v03.pdf

Online zdroje

ČERNÝ, Ivan, Jaroslava KYPETOVÁ a Kamil SOUČEK, 2012. Finance a rozpočet. Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010 [online]. 1. Praha: Artedit, s. 26-44 [cit. 2020-05-13]. ISBN 978-80-905421-0-5. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/3030/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-aktual-2012.pdf>

VESELÝ, Miroslav a Ladislava ŠKROBÁKOVÁ, 2015. METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ [online]. 2. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2020-05-13]. ISBN 978-80-86466-92-7. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/soubor/dokumenty-odk-2015-metodicke-doporuceni-c-1-tvorba-obecne-zavaznych-vyhlasek-obci-obecna-cast.aspx>

HELÁNOVÁ, Veronika, 2019. Co je to samostatná a přenesená působnost. In: statni-sprava.inform.cz [online]. 20.09.2019 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://statni-sprava.inform.cz/mesta-a-obce/co-je-to-samostatna-a-prenesena-pusobnost/>

Samostatná a přenesená působnost, 2020. In: frankbold.org [online]. 11.04.2017 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://frankbold.org/poradna/fungovani-obci-a-uradu/cinnost-obce-a-kraje/cinnost-obce-a-kraje/rada/samostatna-a-prenesena-pusobnost>

BÝMA, Miroslav, 2012. Orgány obce. In: moderniobec.cz [online]. 01.02.2012 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/organy-obce/>

KUTLVAŠR, Vladimír, 2015. Obecná definice – rada obce. In: obecjanovice.cz [online]. 21.07.2015 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://obecjanovice.cz/obecna-definice-rada-obce/d-1025>

Samospráva, 2011. In: rozvojobci.cz [online]. 24.11.2011 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>

NEZVALOVÁ, Edita, 2015. Rozpočet obce. In: rokvboci.cz [online]. 29.09.2015 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/63-rozpocet-obce/>

MATEJ, Miroslav, 2019. Co přinese rok 2019 v rozpočtovém hospodaření obci. In: denik.obce.cz [online]. 19.03.2019 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6770365>

MATEJ, Miroslav. 2017. Finanční hospodaření obcí v roce 2016. In: denik.obce.cz [online]. 23.05.2017 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6736151>

PILNÝ, Jaroslav, 2003. Základní struktura obecního rozpočtu. In: moderniobec.cz [online]. 10.12.2003 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/zakladni-struktura-obecniho-rozpocetu/>

Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní, 2018. In: financnisprava.cz [online]. 01.01.2018 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocetu-kraju-a-obci-3736>

Z historie zdaňování nemovitostí. In: euro-media.cz [online]. [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <http://www.euro-media.cz/cs/kapital/kapital/mozaika/357-z-historie-zdanovani-nemovitosti>

Daň z nemovitých věcí. 2018. In: businessinfo.cz [online]. 06.01.2018 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/dan-z-nemovitych-veci/#c1>

MATEJ, Miroslav, 2017. Financování obcí v ČR – současný stav a další vývoj RUD a dotací. In: denik.obce.cz [online]. 18.10.2017 [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6743008>

Katastr nemovitostí Džbel, 2020. In: regiony.kurzy.cz [online]. [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://regiony.kurzy.cz/katastr/dzbel/>

Dotace. In: obecdzbel.cz [online]. [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://www.obecdzbel.cz/dotace>

Z historie Džbele. In: obecdzbel.cz [online]. [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://www.obecdzbel.cz/historie>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

A	Absolutní četnost
R	Relativní četnost
RDP	Rodina s dětmi a prarodiči
RD	Rodina s dětmi
DR	Dvě rodiny
SD	Samoživitel/ka s dětmi
MP	Manželský pár
P	Pár
J	Jednotlivec

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1	Objektivizace vztahu výdajů a příjmů v územní samosprávě (Provazníková, 2015, s. 52), vlastní zpracování.....	19
Obrázek 2	Fáze rozpočtového procesu (Provazníková, 2015, s. 64), vlastní zpracování	20

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Počet členů v závislosti na počtu obyvatel	14
Tabulka 2 Koeficienty podle počtu obyvatel v obci	28
Tabulka 3 Koeficienty podle počtu obyvatel	31
Tabulka 4 Příjmy rozpočtu obce Dzbel za období 2017-2019 v Kč	38
Tabulka 5 Daňové příjmy rozpočtu obce Dzbel za období 2017-2019 v Kč	39
Tabulka 6 Nedaňové příjmy obce Dzbel za období 2017-2019 v Kč	40
Tabulka 7 Přijaté transfery za období 2017-2019 v Kč	41
Tabulka 8 Výdaje rozpočtu obce Dzbel za období 2017-2019 v Kč	42
Tabulka 9 Běžné výdaje za období 2017-2019 v Kč	43
Tabulka 10 Kapitálové výdaje za období 2017-2019 v Kč	44
Tabulka 11 Saldo příjmů a výdajů obce Dzbel v Kč	45
Tabulka 12 Druh pozemku, jejich počet a výměra parcel obce Dzbel	46
Tabulka 13 Pozemky ve vlastnictví obce Dzbel	48
Tabulka 14 Druhy staveb a jejich počet v obci Dzbel	48
Tabulka 15 Počet staveb ve vlastnictví obce Dzbel	49
Tabulka 16 Výměra pozemků vlastněná občany obce Dzbel	50
Tabulka 17 Druhy pozemků vlastněných respondenty	51
Tabulka 18 Druhy budov a jednotek vlastněných respondenty	52
Tabulka 19 Povědomí respondentů o možnostech obce navýšit daň z nemovitých věcí	53
Tabulka 20 Vhodné investice podle souhrnu odpovědí respondentů	54
Tabulka 21 Absolutní četnosti vhodných investic, podle respondentů, v závislosti na tvořené domácnosti	56
Tabulka 22 Relativní četnosti vhodných investic, podle respondentů, v závislosti na tvořené domácnosti	56
Tabulka 23 Ochota respondentů přistoupit na navýšení daně z nemovitých věcí	57
Tabulka 24 Podpora obce ze strany občanů	58
Tabulka 25 Podpora obce ze strany občanů v závislosti na skupině obyvatel	59
Tabulka 26 Finanční únosnost respondentů	59
Tabulka 27 Finanční únosnost v závislosti na příjmech v domácnosti	61
Tabulka 28 Finančně přijatelné násobky respondenty	61

Tabulka 29 Přijatelnost navýšení daně z nemovitých věcí v závislosti na výši daňového zatížení	63
Tabulka 30 Podíl vícečlenných domácností na dani z nemovitých věcí	63

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Příjmy rozpočtu obce Dzbel v Kč	39
Graf 2 Vývoj přijatých transferů za období 2017-2019 v Kč	42
Graf 3 Vývoj příjmů, výdajů a konečné saldo za sledované období	45
Graf 4 Druh pozemku a jeho výměra v m ²	47
Graf 5 Typy domácností	65
Graf 6 Skupina obyvatel	65
Graf 7 Počet vydělávajících členů v domácnosti	66
Graf 8 Výše příjmů v domácnosti	67
Graf 9 Výše daně z nemovitých věcí	67

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P 1: Dotazníkové šetření

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazník – možnost zvýšení koeficientu pro výběr daně z nemovitých věcí v obci Džbel

Prosím o vyplnění krátkého dotazníku, který budu zpracovávat do své bakalářské práce. Dotazník se týká daně z pozemků, staveb a jednotek (daň z nemovitých věcí). Cílem dotazníku je zjistit, zda by bylo pro občany únosné zvýšení daně z nemovitých věcí, a zda by byli ochotni přispět ke zvýšení příjmů obce touto formou. Informace získané z dotazníku budou zpracovány pouze v bakalářské práci. Děkuji za Váš čas, který jste věnoval/a tomuto dotazníku.

1. Jaký typ pozemku vlastníte v obci Džbel?

- hospodářský les
- orná půda
- zahrada
- ovocný sad
- trvalý travní porost (louka)
- rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb
- zastavěná plocha a nádvoří
- stavební pozemek
- ostatní plocha
- nevlastním žádný pozemek

2. Jaký typ budovy či jednotky (bytu) vlastníte v obci Džbel?

- budova obytné domu
- budova pro rodinnou rekreaci
- budova pro podnikání
- garáž
- byt
- byt pro podnikání
- nevlastním žádnou stavbu ani byt

3. Věděl/a jste, že je možné zvýšit (v rámci obce) daň z nemovitých věcí?

- ano
- ne

4. V případě, že by obec navýšila současnou daň z nemovitých věcí, kterou platíte, kam by měla, podle Vašeho názoru, obec utržené peníze investovat?

- výstavba čističky odpadních vod
- podpora kulturních a společenských akcí
- podpora sportovních aktivit
- oprava místních komunikací
- výstavba chodníku (např. směrem k obci Jesenec)
- zajištění kamerového systému v obci
- výstavba parkoviště
- výsadba zeleně
- modernizace dětského hřiště
- oprava kuželny
- výstavba zábavného parku pro děti (např. skateboardový park)
- jiné (napište konkrétně, o co byste měl/a zájem)

5. Pokud by obec investovala do Vámi preferovaných oblastí, byl/a byste ochotný/á přistoupit na zvýšení daně z nemovitých věcí?

- ano
- ne

6. Myslíte si, že by tato forma navýšení obecních příjmů byla vhodná pro podporu obce ze strany občanů?

- ano
- ne

7. Bylo by pro vaši domácnost finančně únosné případné navýšení daně z nemovitých věcí?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

8. Obec může současnou daň, kterou platíte, navýšit až pětinásobně. Jaké navýšení daně z nemovitých věcí, by bylo pro Vás finančně přijatelné?

- dvojnásobné
- trojnásobné
- čtyřnásobné
- pětinásobné
- žádné

9. Pokud máte vícečlennou domácnost, podílíte se na dani z nemovitých věcí společně?

- ano
- ne

10. Vaši domácnost tvoří?

- rodina s dětmi a prarodiči
- rodina s dětmi
- dvě rodiny
- samoživitel/ka s dětmi
- manželský pár
- pár
- jednotlivec

11. Je obec Dzbel zároveň i Vaše rodná vesnice?

- ano
- ne

12. Kolik členů ve vaší domácnosti je výdělečně činných?

- jeden
- dva
- tři
- více
- důchodce

13. Je příjem ve vaší domácnosti vyšší než?

- 3 000 Kč
- 20 000 Kč
- 40 000 Kč
- 60 000 Kč
- více

14. Jak vysokou částku odvádíte na dani z nemovitých věcí?

- do 1 000 Kč
- 1 001 – 2 000 Kč
- 2 001 – 3 000 Kč
- 3 001 – 5 000 Kč
- 5 001 - více

